

KODEKS KARNY

Część szczególna

Tom III

Komentarz do art. 278–363

redakcja naukowa Andrzej Zoll

Agnieszka Barczak-Oplustil, Marek Bielski

Grzegorz Bogdan, Zbigniew Cwiąkański

Małgorzata Dąbrowska-Kardas, Piotr Kardas

Jarosław Majewski, Janusz Raglewski

Maria Szewczyk, Włodzimierz Wróbel, Andrzej Zoll

DUŻE KOMENTARZE

4. WYDANIE

KODEKS KARNY

Część szczególna

Tom III

Komentarz do art. 278–363

redakcja naukowa **Andrzej Zoll**

Agnieszka Barczak-Oplustil, Marek Bielski

Grzegorz Bogdan, Zbigniew Ćwiąkalski

Małgorzata Dąbrowska-Kardas, Piotr Kardas

Jarosław Majewski, Janusz Raglewski

Maria Szewczyk, Włodzimierz Wróbel, Andrzej Zoll

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

DUŻE KOMENTARZE

4. WYDANIE

Stan prawny na 13 lutego 2016 r.

Wydawca
Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący
Ewa Fonkowicz

Opracowanie redakcyjne
JustLuk

Łamanie
JustLuk Łukasz Drzewiecki, Justyna Szumięt, Krystyna Szych

Poszczególne artykuły skomentowali:

Małgorzata Dąbrowska-Kardas, Piotr Kardas – art. 278–295

Piotr Kardas – art. 296–298, 307, 358–363

Włodzimierz Wróbel – art. 299, 303, 305, 306, Ustawa – Przepisy wprowadzające
Kodeks karny (całość)

Jarostaw Majewski – art. 300–302, 304, 308, 309, 317–357

Zbigniew Cwiąkański – art. 310–316

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by Wolters Kluwer SA, 2016

ISBN: 978-83-264-9949-4

4. wydanie

Wydane przez:
Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)	13
CZĘŚĆ SZCZEGÓLNA	13
(...)	
Rozdział XXXV. Przepięstwa przeciwko mieniu	15
Art. 278	30
Art. 279	76
Art. 280	96
Art. 281	150
Art. 282	162
Art. 283	187
Art. 284	191
Art. 285	254
Art. 286	270
Art. 287	341
Art. 288	360
Art. 289	388
Art. 290	422
Art. 291	431
Art. 292	454
Art. 293	462
Art. 294	467
Art. 295	477
Rozdział XXXVI. Przepięstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu	493
Art. 296	498
Art. 296a	586
Art. 296b (uchylony)	629
Art. 297	630

Art. 298	658
Art. 299	678
Art. 300	707
Art. 301	747
Art. 302	768
Art. 303	783
Art. 304	791
Art. 305	798
Art. 306	811
Art. 307	818
Art. 308	821
Art. 309	828
Rozdział XXXVII. Przepisy przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi	831
Art. 310	832
Art. 311	858
Art. 312	865
Art. 313	872
Art. 314	878
Art. 315	885
Art. 316	890
CZĘŚĆ WOJSKOWA	895
Rozdział XXXVIII. Przepisy ogólne dotyczące żołnierzy	899
Art. 317	900
Art. 318	905
Art. 319	911
Art. 320	917
Art. 321	922
Art. 322	925
Art. 323	931
Art. 324	942
Art. 325 (uchylony)	944
Art. 326	945
Art. 327	949
Art. 328	954
Art. 329	955
Art. 330	956
Art. 331	964
Art. 332	965
Art. 333	966
Art. 334	968

Art. 335	969
Art. 336	970
Art. 337	980
Rozdział XXXIX. Przepisy przeciwko obowiązkowi pełnienia służby wojskowej	983
Art. 338	984
Art. 339	1001
Art. 340	1011
Art. 341	1012
Art. 342	1019
Rozdział XL. Przepisy przeciwko zasadom dyscypliny wojskowej	1026
Art. 343	1028
Art. 344	1039
Art. 345	1050
Art. 346	1058
Art. 347	1064
Art. 348	1070
Art. 349	1074
Rozdział XLI. Przepisy przeciwko zasadom postępowania z podwładnymi	1076
Art. 350	1077
Art. 351	1083
Art. 352	1087
Art. 353	1091
Rozdział XLII. Przepisy przeciwko zasadom obchodzenia się z uzbrojeniem i uzbrojonym sprzętem wojskowym	1094
Art. 354	1095
Art. 355	1102
Rozdział XLIII. Przepisy przeciwko zasadom pełnienia służby	1112
Art. 356	1113
Art. 357	1121
Rozdział XLIV. Przepisy przeciwko mieniu wojskowemu	1127
Art. 358	1127
Art. 359	1137
Art. 360	1144
Art. 361	1148
Art. 362	1155
Art. 363	1162

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 554 z późn. zm.)	1169
Rozdział I. Przepisy ogólne	1171
Art. 1	1171
Art. 2	1171
Art. 3	1178
Art. 4	1181
Art. 5	1181
Art. 6	1193
Art. 7	1194
Rozdział II. Przepisy karne	1195
Art. 8	1195
Art. 9	1197
Rozdział III. Zmiany w przepisach obowiązujących	1200
Art. 10	1200
Rozdział IV. Przepisy przejściowe i końcowe	1201
Art. 11	1201
Art. 12	1203
Art. 13	1203
Art. 14	1206
Art. 15	1222
Art. 16	1225
Art. 17	1225
Art. 18	1228
Wykaz orzecznictwa	1229
Skorowidz	1259

Wykaz skrótów

Akty prawne

- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 121 z późn. zm.)
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- k.k. z 1932 r. – rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 60, poz. 571 z późn. zm.)
- k.k. z 1969 r. – ustawa z dnia 19 kwietnia 1969 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 13, poz. 94 z późn. zm.)
- k.k.s. – ustawa z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 186 z późn. zm.)
- k.k.w. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.)
- kodeks karny
Wojska Polskiego
z 1944 r. – Kodeks Karny Wojska Polskiego (tekst jedn.: Dz. U. z 1957 r. Nr 22, poz. 107 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p. – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 z późn. zm.)
- k.p.a. – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 23)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)
- k.p.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)

- k.p.k. z 1969 r. – ustawa z dnia 19 kwietnia 1969 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 13, poz. 96 z późn. zm.)
- k.p.w. – ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 395 z późn. zm.)
- k.r.o. – ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2082)
- k.s.h. – ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 z późn. zm.)
- k.w. – ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1094 z późn. zm.)
- nowela z dnia 5 listopada 2009 r. – ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks karny wykonawczy, ustawy – Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 206, poz. 1589 z późn. zm.)
- nowela z dnia 16 września 2011 r. – ustawa z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381)
- nowela z dnia 20 lutego 2015 r. – ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 396)
- pr. restr. – ustawa z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. poz. 978 z późn. zm.)
- pr. tel. – ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 243 z późn. zm.)
- pr. up. – ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 233 z późn. zm.)
- u.d.w. – ustawa z dnia 9 października 2009 r. o dyscyplinie wojskowej (Dz. U. Nr 190, poz. 1474 z późn. zm.)
- u.o.o.g. – ustawa z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz. U. Nr 126, poz. 615)
- u.p.e.a. – ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1619 z późn. zm.)
- u.p.o.o. – ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 827 z późn. zm.)
- u.p.w.k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 554 z późn. zm.)

-
- ustawa o ABW – ustawa z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1929 z późn. zm.)
- u.s.w.ż.z. – ustawa z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1414 z późn. zm.)

Czasopisma i oficjalne publikatory

- Apel.-Lub. – Apelacja. Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Lublinie
- Apel.-W-wa – Apelacja. Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie
- AUNC – Acta Universitatis Nicolai Copernici
- Biul. SAKa – Biuletyn SA w Katowicach
- Biul. PK – Biuletyn Prawa Karnego
- CzPKiNP – Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych
- Dz. U. – Dziennik Ustaw
- Dz. Urz. – Dziennik Urzędowy
- GSP – Gdańskie Studia Prawnicze
- GSP-Prz.Orz. – Gdańskie Studia Prawnicze – Przegląd Orzecznictwa
- KSAG – Kwartalnik Sądowy Apelacji Gdańskiej
- KZS – Krakowskie Zeszyty Sądowe
- M. Praw. – Monitor Prawniczy
- M. Pr. Bank. – Monitor Prawa Bankowego
- NP – Nowe Prawo
- OSAB – Orzecznictwo Sądów Apelacji Białostockiej
- OSAŁ – Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Łodzi
- OSAW – Orzecznictwo Apelacji Wrocławskiej
- OSNCK – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna i Izba Karna
- OSN(K) – Orzecznictwo Sądu Najwyższego (Izba Karna)
- OSNKW – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wojskowa
- OSNPG – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Wydawnictwo Prokuratury Generalnej
- OSNwSK – Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych
- OSP – Orzecznictwo Sądów Polskich
- OSPiKA – Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
- OTK – Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
- OTK-A – Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
- PiP – Państwo i Prawo
- PiZS – Praca i Zabezpieczenie Społeczne

PPH	- Przegląd Prawa Handlowego
PPiA	- Przegląd Prawa i Administracji
PPK	- Przegląd Prawa Karnego
PPW	- Prawo Papierów Wartościowych
Pr. Bank.	- Prawo Bankowe
Pr. Gosp.	- Prawo Gospodarcze
Pr. Spółek	- Prawo Spółek
Prob. Praw.	- Problemy Prawnicze
Prok. i Pr.	- Prokuratura i Prawo
Prok. i Pr.-wkł.	- Prokuratura i Prawo – wkładka
Prz. Pod.	- Przegląd Podatkowy
Prz. Sejm.	- Przegląd Sejmowy
PS	- Przegląd Sądowy
PUG	- Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
RPEiS	- Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
St. Iur.	- Studia Iuridica
St. Praw.	- Studia Prawnicze
St. Pr.-Ek.	- Studia Prawno-Ekonomiczne
WPP	- Wojskowy Przegląd Prawniczy
ZNUJ PIPWI	- Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Instytutu Prawa Własności Intelektualnej

Inne

ABW	- Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
AW	- Agencja Wywiadu
NRA	- Naczelna Rada Adwokacka
SA	- sąd apelacyjny
SN	- Sąd Najwyższy
SO	- sąd okręgowy
TK	- Trybunał Konstytucyjny

USTAWA

z dnia 6 czerwca 1997 r.

Kodeks karny

(Dz. U. Nr 88, poz. 553; zm.: Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840; z 1999 r. Nr 64, poz. 729, Nr 83, poz. 931; z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027, Nr 116, poz. 1216; z 2001 r. Nr 98, poz. 1071; z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935, Nr 228, poz. 2255; z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 243, poz. 2426; z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479, Nr 180, poz. 1493; z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592, Nr 226, poz. 1648; z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859, Nr 192, poz. 1378; z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080, Nr 214, poz. 1344; z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540, Nr 206, poz. 1589; z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474, Nr 240, poz. 1602; z 2011 r. Nr 17, poz. 78, Nr 48, poz. 245, Nr 72, poz. 381, Nr 94, poz. 549, Nr 117, poz. 678, Nr 133, poz. 767, Nr 160, poz. 964, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 233, poz. 1381, Nr 240, poz. 1431; z 2012 r. poz. 611; z 2013 r. poz. 849, poz. 905, poz. 1036, poz. 1247; z 2014 r. poz. 538; z 2015 r. poz. 396, poz. 541, poz. 1528, poz. 1549, poz. 1707, poz. 1855)

CZĘŚĆ SZCZEGÓLNA

(...)

ROZDZIAŁ XXXV

Przestępstwa przeciwko mieniu

Literatura: A. Adamski, *Humanizacja prawa karnego państw Unii Europejskiej w dziedzinie przestępstw związanych z kartami płatniczymi*, St. Praw. 2006, nr 4; A. Adamski, *Karalność oszustw na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej na podstawie prawa polskiego (w:) Zagadnienia współczesnej polityki kryminalnej*, red. T. Bukiet-Nagórska, Bielsko-Biała 2006; A. Adamski, *Prawnokarna ochrona kart płatniczych w Unii Europejskiej (w:) Przestępczość z wykorzystaniem elektronicznych instrumentów płatniczych*, red. J. Kosiński, Szczytno 2006; A. Adamski, *Prawo karne komputerowe*, Warszawa 2000; A. Adamski, *Przestępstwa komputerowe w projekcie kodeksu karnego na tle europejskich standardów normatywnych (w:) Prawne aspekty nadużyć popełnionych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii przetwarzania informacji. Materiały z międzynarodowej konferencji naukowej. Poznań 20–22 kwietnia 1994 r.*, red. A. Adamski, Toruń 1994; I. Andrejew, *głos do wyroku SN z dnia 30 września 1975 r.*, VI KRN 33/75, OSP 1976, z. 6; I. Andrejew, *Kodeks karny. Krótki komentarz*, Warszawa 1986; I. Andrejew, *Kwalifikacja prawna czynu przestępnego*, Warszawa 1987; I. Andrejew, *Oceny prawne drobnej kradzieży*, Palestra 1966, nr 1; I. Andrejew, *Polskie prawo karne w zarysie*, Warszawa 1986; I. Andrejew, *Ustawowe znamiona czynu. Typizacja i kwalifikacja przestępstw*, Warszawa 1978; I. Andrejew, *W. Świda, W. Wolter, Kodeks karny z komentarzem*, Warszawa 1973; J. Bafia, K. Mioduski, M. Siewierski, *Kodeks karny. Komentarz*, t. 2, Warszawa 1987; K. Banasik, *Typ uprzywilejowany czynu zabronionego*, Prok. i Pr. 2013, nr 9; A. Barczak-Oplustil, *Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych z zakresu prawa karnego materialnego*, CzPKiNP 2003, nr 2; M. Bednarek, *Mienie. Komentarz do art. 44–55 k.c.*, Kraków 1997; J. Bednarzak, *Przestępstwo oszustwa w polskim prawie karnym*, Warszawa 1971; M. Białkowski, *Oszustwo komputerowe*, Gazeta Sądowa 2002, nr 6; J. Biederman, *głos do uchwały SN z dnia 20 listopada 2000 r.*, I KZP 36/00, Palestra 2001, nr 7–8; M. Bielski, *Wokół „przepełnionego” charakteru przestępstwa rozbójcu*, PiP 2009, z. 2; G. Bieniek, H. Ciepla, S. Dmowski, J. Gudowski, K. Kołakowski, M. Sychowicz, T. Wiśniewski, C. Żuławska, *Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania*, t. 2, Warszawa 1997; Z. Biernaczyk, *Rozbój w aspekcie kryminologicznym i kryminalistycznym*, Warszawa 1977; T. Bigoszewski, *Przemoc jako znamię strony przedmiotowej*, CzPKiNP 1997, nr 2; A. Błachnio-Parzych, *głos do postanowienia SN z dnia 10 lipca 2013 r.*, II KK 20/13, Palestra 2015, nr 1–2; A. Błachnio-Parzych, M. Hudzik, J. Pomykała, *Przegląd głos krytycznych do orzeczeń Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego z zakresu prawa karnego materialnego, opublikowanych w okresie od kwietnia 2004 roku do marca 2005 roku*, Palestra 2005, nr 7–8; A. Błachnio-Parzych, M. Hudzik, J. Pomykała, *Przegląd głos krytycznych do orzeczeń Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego z zakresu prawa karnego materialnego, opublikowanych w okresie od kwietnia 2005 roku do marca 2006 roku*, Palestra 2007, nr 7–8; J. Błaszczuk, *głos do wyroku SN z dnia 23 maja 2002 r.*, V KKN 404/99, Prok. i Pr. 2003, nr 6; M. Bodzioch, *Nieautoryzowane transakcje płatnicze – wybrane zagadnienia i wątpliwości*, M. Pr. Bank. 2014, nr 12; G. Bogdan, Z. Cwiąkowski, P. Kardas, J. Majewski, J. Raglewski, M. Szewczyk, W. Wróbel, A. Zoll (red.), *Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz*, Kraków 2007; J. Bojarski, T. Oczkowski, *Penalizacja korupcji gospodarczej w polskim prawie karnym*, Prok. i Pr. 2004, nr 4; M. Bojarski, M. Filar, W. Filipkowski, O. Górniok (red.), P. Hofmański, M. Kalitowski, A. Kamiński, L.K. Paprzycki, E. Pływaczewski, W. Radecki, Z. Sienkiewicz, Z. Siwik, R.A. Stefański, L. Tyszkiewicz, A. Wąsek, L. Wilk, *Kodeks*

karny. Komentarz, Warszawa 2004; M. Bojarski, W. Radecki, *Ochrona zabytków w polskim prawie karnym. Stan aktualny i propozycje de lege ferenda* (w:) *Prawnokarna ochrona dziedzictwa kultury*, red. J. Kaczmarek, Kraków 2006; Z. Bożyczko, *Kradzież z włamaniem i jej sprawa*, Warszawa 1970; J. Bratoszewski, *Nowelizacja kodeksu karnego*, NP 1981, nr 6; J. Brzezińska, *Kilka uwag o „wypadku mniejszej wagi”*, Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego 2014, nr 31; M. Brzeźnicki, *Uwagi na temat kradzieży z włamaniem*, NP 1981, nr 7–8; K. Buchała, *Bezprawność przestępstw nieumyślnych i wyłączające ją dozwolone ryzyko*, Warszawa 1971; K. Buchała, Z. Cwiąkalski, M. Szewczyk, A. Zoll, *Komentarz do kodeksu karnego. Część ogólna*, Warszawa 1994; K. Buczkowski, *Piramidy finansowe – zagadnienia ochrony prawnokarnej*, M. Praw. 2000, nr 5; K. Buczkowski, *Przestępstwo lichwy w kodeksie karnym – przeszłość i teraźniejszość*, PiP 1999, z. 7; M. Budyn, glosa do uchwały SN z dnia 24 stycznia 2001 r., I KZP 45/00, OSP 2001, z. 11; M. Budyn, glosa do postanowień SN: z dnia 4 listopada 2002 r., V KKN 376/01, oraz z dnia 22 stycznia 2003 r., I KZP 40/02, Prok. i Pr. 2004, nr 3; M. Budyn, M. Kulik, glosa do wyroku SA z dnia 9 grudnia 2002 r., II AKA 306/02, WPP 2004, nr 3; M. Budyn-Kulik, P. Kozłowska-Kalisz, M. Kulik, M. Mozgawa, *Kodeks karny. Praktyczny komentarz*, Kraków 2007; M. Byrska, *Prawnokarna ochrona programów komputerowych w nowym prawie autorskim* (w:) *Prawne aspekty nadużyć popełnianych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii przetwarzania informacji*, Toruń 1994; M. Byrska, *Program komputerowy w nowym prawie autorskim*, PiP 1994, z. 11; M. Calkiewicz, *Świadczenia usług a rozporządzenie mieniem w rozumieniu art. 286 § 1 k.k.*, Prok. i Pr. 2009, nr 5; M. Calkiewicz, *Taktyka prowadzenia postępowań karnych w sprawach o przestępstwa popełnione przez posiadaczy rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych za pomocą kart bankomatowych*, Prok. i Pr. 2008, nr 4; M. Chałupka, *Student rezygnuje z nauki, uczelnia nie daje za wygraną*, Rzeczpospolita 2008, nr 8; D. Charko, glosa do postanowienia SN z dnia 25 marca 2010 r., I KZP 1/10, Prokurator 2011, nr 3–4; B. Chojnacka-Kucharska, glosa do postanowienia SN z dnia 1 września 2010 r., IV KK 73/10, PS 2013, nr 1; B. Chojnacka-Kucharska, glosa do wyroku SA z dnia 28 grudnia 2011 r., II AKA 385/11, PS 2013, nr 11–12; O. Chybiński, *Paserstwo w polskim prawie karnym*, Warszawa 1962; O. Chybiński, *Rozbój w teorii i praktyce*, Wrocław 1975; O. Chybiński, W. Gutekunst, W. Świda, *Prawo karne. Część szczególna*, Wrocław 1971, 1980; W. Cieślak, glosa do uchwały SN z dnia 19 lutego 1997 r., I KZP 39/96, PiP 1998, z. 1; W. Cieślak, glosa do wyroku SA z dnia 16 czerwca 1999 r., AKA 89/99, Prok. i Pr. 2001, nr 2; W. Cieślak, glosa do wyroku SA z dnia 6 marca 2003 r., II AKA 231/02, Palestra 2004, nr 7–8; W. Cieślak, *O wzajemnym stosunku zmuszania, rozboju i wymuszenia rozbójniczego*, Palestra 1994, nr 12; W. Cieślak, *Przestępstwa rozbójnicze i ich wzajemne relacje (na tle kodeksu karnego z 1997 r.)*, GSP 2000, t. VII; W. Cieślak, *Rozporządzenie mieniem jako znamię wymuszenia rozbójniczego*, Palestra 1995, nr 11–12; W. Cieślak, *Wymuszenie rozbójnicze*, Kraków 2000; W. Cieślak, M. Górtowski, glosa do postanowienia SN z dnia 29 stycznia 2004 r., I KZP 37/03, Rejent 2004, nr 9; W. Cieślak, T. Kopoczyński, glosa do wyroku SN z dnia 17 kwietnia 1998 r., IV KKN 411/97, Palestra 1999, nr 5–6; E. Czarny-Drożdziejko, *Ochrona informacji i programów komputerowych* (w:) *Prawo autorskie a postęp techniczny*, red. J. Barta, R. Markiewicz, Kraków 1999; M. Czekaj, *Posługiwanie się niebezpiecznym przedmiotem – jako znamię przestępstwa w kodeksie karnym*, Prok. i Pr. 1999, nr 2; Z. Cwiąkalski, *Błąd co do bezprawności czynu w polskim prawie karnym. Zagadnienia teorii i praktyki*, Kraków 1991; Z. Cwiąkalski, *Znamiona normatywne w kodeksie karnym* (w:) *Problemy odpowiedzialności karnej. Księga ku czci Profesora Kazimierza Buchały*, Kraków 1994; Z. Cwiąkalski, A. Zoll, *Przegląd orzecznictwa SN z zakresu prawa karnego materialnego za rok 1986*, NP 1987, nr 11–12; W. Dadak, *Przestępstwa związane z działalnością ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń gospodarczych*, CzPKiNP 2006, nr 1; P. Daniluk, glosa do postanowienia SN z dnia 23 maja 2013 r., IV KK 68/13, OSP 2014, z. 5; K. Daszkiewicz, *Korupcja. Błędy i luki w przepisach. Przywileje dla skorumpowanych* (w:) *Kodeks karny z 1997 r. Uwagi krytyczne*, Gdańsk 2001; K. Daszkiewicz, *Korupcja w świetle przepisów kodeksu karnego* (w:) *Nowa kodyfikacja karna. Krótkie komentarze*, Warszawa 1998; K. Daszkiewicz, *Usiłowanie nieudolne (ze szczególnym uwzględnieniem uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20.11.2000 r.)*, Prok. i Pr. 2001, nr 9; K. Dąbkiewicz, glosa do postanowienia SN z dnia 5 grudnia 2013 r., II KK 212/13, OSP 2014, z. 9; M. Dąbrowska-Kardas, *Kara jako konflikt dóbr i kolizja norm w świetle koncepcji Roberta Alexy’ego konfliktu reguł i kolizji zasad. Rozważania na tle konstytucyjnych norm stanowienia i stosowania prawa*, Prz. Sejm. 1996, nr 4; M. Dąbrowska-Kardas, P. Kardas, *Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego z zakresu prawa karnego materialnego za rok 1995*, PS 1996, nr 11–12; M. Derlatka, glosa do wyroku SN z dnia 21 czerwca 2012 r., III KK 148/12, Palestra 2013, nr 9–10; M. Derlatka, *Wartość szkody jako wyznacznik społecznej szkodliwości czynu – uwagi na marginesie wyroku Sądu Najwyższego z 22 października 2013 r.*, V KK 233/13, Palestra 2014, nr 7–8; R. Dębski, *Pozastawowe znamiona przestępstwa. O ustawowym charakterze norm prawa karnego i znamionach typu czynu zabronionego w ustawie*, Łódź 1995; A. Drozd, *Rozporządzenie mieniem jako znamię oszustwa sądowego. Uwagi na tle wyroku Sądu Najwyższego*

z 29 sierpnia 2012 r., V KK 419/11, CzPKiNP 2014, nr 2; E. Drozd, *Numerus clausus praw rzeczowych (w:) Problemy kodyfikacji prawa cywilnego. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Zbigniewa Radwańskiego*, red. S. Sołtysiński, Poznań 1990; J. Duda, glosa do uchwały SN z dnia 24 stycznia 2013 r., I KZP 19/12, CzPKiNP 2013, nr 1; M. Dudzik, *Drobna kradzież popełniona z użyciem przemocy – przepiętstwo czy wykroczenie*, Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego 2009, nr 24; M. Dudzik, glosa do postanowienia SN z dnia 28 marca 2012 r., I KZP 1/12, Ius Novum 2013, nr 3; T. Dukiet-Nagórska, *Kradzież z włamaniem*, NP 1981, nr 10–11; J. Duży, *Falszerstwo intelektualne faktury a uszczuplenie podatku od towarów i usług*, PS 2009, nr 11–12; J. Duży, glosa do uchwały SN z dnia 24 stycznia 2013 r., I KZP 19/12, PiP 2014, z. 7; J. Duży, *Kwalifikacja prawna uszczuplenia podatku od towarów i usług*, PiP 2008, z. 10; J. Duży, *Przedmiot ochrony oszukańczych uszczupleń podatkowych*, Prok. i Pr. 2011, nr 12; J. Duży, P. Kołodziejki, glosa do wyroku SA z dnia 21 lutego 2014 r., II AKa 409/13, PS 2015, nr 4; T. Dybowski, *Części składowe rzeczy*, NP 1969, nr 1; P. Dziekoński, *Problem kwalifikacji prawnej VoIP-phreakingu*, Prok. i Pr. 2011, nr 5; K. Eichstaedt, *Idealny zbieg przepiętstw z art. 286 § 1 k.k. i z art. 76 § 1 k.k.*, Prok. i Pr. 2012, nr 7–8; M. Filar, *Zakres pojęciowy znamienia pełnienie funkcji publicznej na gruncie art. 228 k.k.*, Palestra 2003, nr 7–8; S. Frankowski, *Przepiętstwa kierunkowe w teorii i praktyce*, Warszawa 1970; D. Fuchs, *Wyłączenie współnika w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością*, M. Praw. 1997, nr 7; A. Gaberle, glosa do postanowienia SN z dnia 29 maja 2003 r., I KZP 13/03, OSP 2004, z. 4; A. Gaberle, *Niebezpieczne narzędzie jako problem legislacyjny*, PiP 1993, z. 1; M. Gabriel-Węglowski, *O kontrowersjach wykładni pojęcia „przedmiot niebezpieczny” w bóje oraz w pobiciu*, PS 2015, nr 1; B. Gadecki, glosa do wyroku SN z dnia 9 grudnia 2009 r., V KK 313/09, GSP-Prz.Orz. 2013, nr 3; B. Gadecki, glosa do wyroku SO z dnia 24 listopada 2011 r., V Ka 611/11, GSP-Prz.Orz. 2015, nr 1; B. Gadecki, *Kontrowersje wokół odpowiedzialności za zniszczenie lub uszkodzenie dobra o szczególnym znaczeniu dla kultury*, Ius Novum 2013, nr 4; D. Gajdus, *Czynny żal w polskim prawie karnym*, Toruń 1984; M. Gałązka, *Kradzież rozbójnicza – granica między podmiotem a stroną przedmiotową*, Prok. i Pr. 2013, nr 10; M. Gałązka, *Przywłaszczenie na szkodę współwłaściciela w świetle polskiego prawa karnego*, PiP 2013, z. 11; L. Gardocki, *Prawo karne*, Warszawa 1998; L. Gardocki, *Przepiętstwa przeciwko mieniu w projekcie kodeksu karnego*, Palestra 1994, nr 7–8; L. Gardocki, *Zagadnienia teorii kryminalizacji*, Warszawa 1990; L. Gardocki, *Zasada nullum crimen sine lege a akty normatywne naczelných organów organizacji państwowej*, PiP 1969, z. 3; J. Giezek, *Wprowadzenie w błąd jako znamię oszustwa popełnionego w obrocie gospodarczym (w:) Nauki penalne wobec problemów współczesnej przepiętwości. Księga jubileuszowa z okazji 70 rocznicy urodzin Profesora Andrzeja Gaberle*, Kraków 2007; J. Giezek (red.), D. Gruszecka, N. Kłaczyńska, G. Łabuda, A. Muszyńska, T. Razowski, *Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz*, Warszawa 2014; G. Glanowski, *Wyłudzenie świadczeń zdrowotnych przez pacjenta*, CzPKiNP 2012, nr 2; S. Glaser, *Polskie prawo karne w zarysie*, Kraków 1933; S. Glaser, A. Mogilnicki, *Kodeks karny. Komentarz*, Kraków 1934; K. Gorazdowski, *Broń palna – broń gazowa?*, PS 2001, nr 5; G. Goss, glosa do wyroku SN z dnia 5 grudnia 2008 r., III CSK 191/08, OSP 2010, z. 1; G. Gozdór, *Przepiętstwa z ustawy o usługach detektywistycznych*, Prok. i Pr. 2005, nr 6; R. Góról, *Kodeks karny. Praktyczny komentarz*, Warszawa 1996; O. Górniok, glosa do uchwały SN z dnia 30 września 2003 r., I KZP 22/03, OSP 2004, z. 5; O. Górniok, glosa do wyroku z dnia 19 lipca 1974 r., III KR 55/74, NP 1976, nr 4; O. Górniok, *Jeszcze o nadużyciach procedury podatku VAT*, Prok. i Pr. 2000, nr 6; O. Górniok, *„Niekorzystne rozporządzenie” i „cudze mienie” jako znamiona przepiętstwa oszustwa (na tle niektórych sposobów wyłudzeń nieruchomości)*, Prok. i Pr. 2002, nr 9; O. Górniok, *O korupcji gospodarczej w warunkach gospodarki rynkowej, cz. 1. Pojęcie, przejawy i uwarunkowania*, PPK 1995, nr 21; O. Górniok, *O pojęciu korzyści majątkowej w kodeksie karnym (problemy wybrane)*, PiP 1978, z. 4; O. Górniok, *Pożyczka jako sposób doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem*, Pr. Bank. 1997, nr 3; O. Górniok, *Prawo karne gospodarcze. Komentarz*, Toruń 1997; O. Górniok, *Przepiętliwość gospodarcza w okresie przechodzenia do gospodarki rynkowej (w:) Prawo i prawnicy w okresie przemian rynkowych*, red. A. Ratajczak, P. Gosienicki, Poznań 1992; O. Górniok, *O przepiętstwach przeciwko mieniu w projekcie zmian przepisów kodeksu karnego*, NP 1982, nr 9–10; O. Górniok, *Uszczuplenie podatku VAT z zagarnięciem mienia społecznego*, Prok. i Pr. 1997, nr 2; O. Górniok, S. Hoc, M. Kalitowski, S.M. Przyjemski, Z. Sienkiewicz, J. Szumski, L. Tyszkiewicz, A. Wąsek, *Kodeks karny. Komentarz*, t. 2, Gdańsk 2004; K. Gruszecki, glosa do wyroku NSA z dnia 2 lutego 2000 r., SA/Rz 2248/99, OSP 2001, z. 4; W. Grzeszczyk, *Zmiany prawa karnego wprowadzone ustawą z 18 marca 2004 r.*, Prok. i Pr. 2004, nr 7–8; S. Grzybowski, J. Skąpski, M. Sośniak, S. Włodyka, S. Wójcik, *Prawo cywilne*, Warszawa 1972; W. Gutekunst, *Kradzież szczególnie zuchwała i z włamaniem*, PPIA 1979, nr 5; W. Gutekunst, *O położeniu przedmiotu wykonawczego kradzieży z włamaniem*, NP 1956, nr 11–12; W. Gutekunst, *Zagarnięcie mienia społecznego*, Warszawa 1956; M. Gutowski, *Nieważność i inne przypadki wadliwości*

czynności prawnych w kontekście odpowiedzialności karnoprawnej, PiP 2004, z. 9; E. Guzik-Makaruk, E. Pływaczewski, *Paserstwo* (w:) *System Prawa Karnego*, t. 9, *Przestępstwa przeciwko mieniu i gospodarstwu*, red. R. Załwócki, Warszawa 2015; T. Hanausek, *Problem „niebezpieczności” broni palnej*, PiP 2001, z. 6; A. Herzog, *Charakter prawny tablic rejestracyjnych w rozumieniu prawa karnego*, Prok. i Pr. 2006, nr 4; A. Herzog, *Tablice rejestracyjne pojazdu jako dokument w rozumieniu prawa karnego*, Prok. i Pr. 2002, nr 10; S. Hoc, *O prawnokarnej ochronie przedstawicieli państw obcych oraz ich symboli państwowych*, Prok. i Pr. 2003, nr 12; L. Hochberg, *Rzecz o włamaniu*, NP 1972, nr 9; P. Hofmański, M. Melezini, G. Szczygieł, *Orzecznictwo Sądu Najwyższego*, Białystok 1997; E. Hryniewicz, *Karnoprawne aspekty orzekania o krótkookresowej niezdolności do pracy*, PiZS 2014, nr 3; J. Ignatowicz, *Ochrona posiadania*, Warszawa 1963; J. Ignatowicz, *Prawo rzeczowe*, Warszawa 1994; K. Indekci, *Przestępstwo paserstwa w kodeksie karnym z 1969 r. Analiza dogmatyczna*, Łódź 1991; M. Jachimowicz, *Przestępstwo niezgłoszenia danych do ubezpieczenia społecznego (art. 219 k.k.)*, Prok. i Pr. 2007, nr 6; M. Jachimowicz, *Przestępstwo przeszkadzania wyborom (art. 249 k.k.)*, WPP 2012, nr 1–2; D. Jagiełło, *Oszustwa przetargowe*, Zamówienia Publiczne Doradca 2008, nr 9; K.J. Jakubski, *Przestępstwa związane z użyciem kart*, Pr. Bank. 1998, nr 2; P. Janas, *Porwanie dla okupu (art. 252 k.k.) – zagadnienia wybrane ze szczególnym uwzględnieniem problematyki zbiegu przepisów*, Prokurator 2008, nr 2–3; R. Jancewicz, L.A. Niewiński, *Tak zwane czyny „przepolowane”*, WPP 2005, nr 2; A. Janiak, *glosa do wyroku SN z dnia 12 marca 1999 r.*, WKN 37/98, OSP 2000, z. 3; M. Janowski, *Przestępstwo tzw. oszustwa komputerowego*, Prok. i Pr. 2011, nr 10; W. Jaroch, *Prawnokarna ochrona konsumentów*, PUG 2004, nr 6; W. Jaroch, *Przestępstwa ubezpieczeniowe*, M. Praw. 1998, nr 11; Z. Jeleń, *Pojęcie broni palnej*, Prok. i Pr. 2002, nr 5; A. Jezusek, *glosa do uchwały SN z dnia 24 stycznia 2013 r.*, I KZP 19/12, Prok. i Pr. 2014, nr 7–8; A. Jezusek, *Orzeczenie sądowe w sprawie cywilnej jako rozporządzenie mieniem w rozumieniu art. 286 k.k.*, PS 2012, nr 1; A. Kabat, *Wytyczne wymiaru sprawiedliwości w sprawie kradzieży z włamaniem*, PiP 1980, z. 10; J. Kaczmarek, *Konsekwencje prawnokarne uwolnienia zakładnika (art. 252 § 4 k.k.)*, Prok. i Pr. 2001, nr 6; T. Kaczmarek, *O bonie towarowym raz jeszcze*, PiP 2004, z. 10; T. Kaczmarek, *Sporne problemy odpowiedzialności karnej ekstraneusa za współsprawstwo do przestępstw indywidualnych* (w:) *Nauka wobec prawdy sądowej. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Zdzisława Kegla*, Wrocław 2005; J. Kanarek, *glosa do uchwały SN z dnia 24 stycznia 2013 r.*, I KZP 19/12, Palestra 2013, nr 7–8; P. Kardas, *Czy możliwy jest jednoczynowy zbieg sprawczych odmiann oszustwa i nadużycia zaufania? (w:) Problemy współczesnego prawa karnego i polityki kryminalnej. Księga Jubileuszowa Profesor Zofii Sienkiewicz*, red. M. Bojarski, J. Brzezińska, K. Łuczczak, Wrocław 2015; P. Kardas, *glosa do uchwały SN z dnia 21 czerwca 1995 r.*, I KZP 22/95, WPP 1997, nr 1; P. Kardas, *glosa do wyroku SN z dnia 13 kwietnia 2006 r.*, IV KK 40/06, PS 2007, nr 6; P. Kardas, *Idealny zbieg przestępstw jako problem teoretyczny, dogmatyczny i kryminalnopolityczny*, CzPKiNP 2014, nr 3; P. Kardas, *Karnoprawne aspekty posłużenia się fakturą nierzetelną*, Prok. i Pr. 2007, nr 2; P. Kardas, *Karnoskarbowe konsekwencje korekty deklaracji podatkowej. Uwagi o ustawowych przesłankach bezkarności określonych w art. 16a k.k.s.*, CzPKiNP 2011, nr 3; P. Kardas, *Konstrukcja działania na szkodę spółki handlowej oraz przestępstwa stanowiące jej odpowiednik – projekt nowelizacji*, Palestra 2011, nr 1–2; P. Kardas, *Konstrukcja idealnego zbiegu, a zakres zastosowania zasady rei iudicatae*, Palestra 2011, nr 11; P. Kardas, *Konstrukcja idealnego zbiegu przestępstw, a konstytucyjna i konwencyjna zasada ne bis in idem*, CzPKiNP 2010, nr 4; P. Kardas, *Odpowiedzialność karna za działanie na szkodę spółki – o potrzebie zmian*, PPH 2011, nr 8; P. Kardas, *Odpowiedzialność karna za łapownictwo (rozważania na tle projektowanych nowelizacji kodeksu karnego)*, PS 2000, nr 7–8; P. Kardas, *Odpowiedzialność za nadużycie zaufania i oszustwo w konfiguracjach wieloosobowych*, CzPKiNP 2014, nr 1; P. Kardas, *Okoliczności wyłączające przestępczość lub karalność zachowania a konstrukcja czynu ciągłego*, Prok. i Pr. 2008, nr 1; P. Kardas, *Oszustwo komputerowe w kodeksie karnym*, PS 2000, nr 11–12; P. Kardas, *O wzajemnych relacjach między przepisem art. 76 § 1 k.k. a przepisem 286 § 1 k.k.*, Prok. i Pr. 2008, nr 12; P. Kardas, *Prawnokarna ochrona informacji w polskim prawie karnym z perspektywy przestępstw komputerowych. Analiza dogmatyczna i strukturalna w świetle aktualnie obowiązującego stanu prawnego*, CzPKiNP 2000, nr 1; P. Kardas, *Prawnokarne aspekty uchylania się od wykonania zobowiązania podatkowego w podatku VAT – oszustwo skarbowe czy oszustwo klasyczne?*, Prok. i Pr. 2006, nr 5; P. Kardas, *Przestępstwo ciągłe w prawie karnym materialnym. Analiza konstrukcji modelowych na tle pojęcia czynu oraz zbiegu przepisów i zbiegu przestępstw*, Kraków 1999; P. Kardas, *Res iudicata a konstrukcja czynu ciągłego*, CzPKiNP 2007, nr 2; P. Kardas, *Szkoda majątkowa jako znamię przestępstwa nadużycia zaufania*, Prok. i Pr. 1996, nr 7–8; P. Kardas, *Teoretyczne podstawy odpowiedzialności karnej za przestępne współdziałanie*, Kraków 2001; P. Kardas, *Współdziałanie przestępne a nowe formy przestępczości*, GSP 2008, t. I; P. Kardas, *Zasada ochrony wolności a odpowiedzialność karna za wymuszenie zwrotu wierzytelności* (w:) *Prawnokarne*

aspekty wolności, red. M. Mozgawa, Kraków 2006; P. Kardas, *Zatrudnienie w jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi jako ustawowe kryterium wyznaczające zakres znaczeniowy pojęcia „osoba pełniąca funkcję publiczną”*, CzPKiNP 2005, nr 1; P. Kardas, *Zbieg przepisów art. 284 k.k. i art. 296 k.k. Pozorny czy rzeczywisty problem związany ze wskazaniem właściwej podstawy kwalifikacji prawnej (w:) Państwo prawa i prawo karne. Księga Jubileuszowa Profesora Andrzeja Zolla*, red. P. Kardas, T. Sroka, W. Wróbel, t. 2, Warszawa 2012; P. Kardas, J. Giezek, *Przepięstwo narażającego na wyrządzenie szkody nadużycia zaufania, cz. 1, O nowej regulacji w kontekście procesu legislacyjnego*, Wrocławskie Studia Sądowe 2011, nr 1; P. Kardas, J. Giezek, *Przepięstwo narażającego na wyrządzenie szkody nadużycia zaufania, cz. 2, Analiza dogmatyczna*, Wrocławskie Studia Sądowe 2012, nr 1; P. Kardas, G. Łabuda, *Kumulatywny zbieg przepisów ustawy w prawie karnym skarbowym*, Prok. i Pr. 2001, nr 9; P. Kardas, G. Łabuda, *Zbieg oszustwa i oszustwa skarbowego*, Kwartalnik Prawa Publicznego 2005, nr 4; P. Kardas, J. Majewski, *Kilka uwag o kwestii tzw. rzeczywistego zbiegu przepisów ustawy w prawie karnym i sposobach jej rozstrzygnięcia (w:) Problemy odpowiedzialności karnej. Księga ku czci Profesora Kazimierza Buchały*, Kraków 1994; P. Kardas, W. Wróbel, *Opinia o rządowym projekcie ustawy – kodeks karny (druk 2510)*, CzPKiNP 2001, nr 1; J. Kasprzycki, *Czy rozbój to także przepięstwo przeciwno życiu i zdrowiu?*, CzPKiNP 2003, nr 2; B. Kaszkowska, *Porwanie osoby dla okupu w świetle art. 252 kodeksu karnego*, Prok. i Pr. 2004, nr 10; W.J. Katner, *Rozważania nad pojęciem rzeczy ruchomej*, St. Pr.-Ek. 1985, nr 34; J. Kędzierski, *glosa do uchwały SN z dnia 21 października 2003 r.*, I KZP 33/03, Palestra 2004, nr 11–12; R. Kędziora, *Charakter prawny kart płatniczych w prawie karnym*, Prok. i Pr. 2011, nr 12; A. Kiedrowicz-Wywiół, *Pharming i jego penalizacja*, Prok. i Pr. 2011, nr 6; A. Kiełtyka, *glosa do wyroku SN z dnia 27 kwietnia 2009 r.*, V KK 379/08, LEX/el. 2009; E. Kimera, *Środek obezwładniający jako znamię czynności wykonawczej*, Prok. i Pr. 2011, nr 5; M. Kliš, *Przepięstwa elektroniczne w aspekcie prawa autorskiego*, CzPKiNP 2003, nr 2; M. Klubińska, *O ujemnym wpływie kryminalizacji oszustwa gospodarczego z art. 297 § 1 k.k. na wykładnię znamion oszustwa klasycznego i jednolitość orzecznictwa w sprawach karnych (uwagi na tle wyroków Sądu Apelacyjnego w Katowicach II AKA 407/12 z 15 listopada 2012 r. i II AKA 324/12 z 14 grudnia 2012 r.)*, Biul. SAKa 2014, nr 4; C.P. Klak, *Notariusz a przepięstwo oszustwa – aspekty praktyczne*, Nowy Przegląd Notarialny 2012, nr 3; R. Kmiecik, *Prawnodowodowe aspekty ochrony programów komputerowych w postępowaniu karnym (problematyka wszczęcia postępowania)*, Prok. i Pr. 1997, nr 6; R. Kmiecik, *Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego – Izby Karnej w zakresie zagadnień kryminalistyczno-dowodowych w postępowaniu karnym (w latach 1997–2001)*, Prok. i Pr. 2002, nr 7–8; A. Koczyk, *glosa do wyroku SN z dnia 25 września 2012 r.*, IV KK 167/12, Radca Prawny 2013, nr 3; *Kodeks cywilny. Komentarz*, red. K. Pietrzykowski, t. 1, Warszawa 1997; *Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz*, t. 2, red. A. Wąsek, Warszawa 2004; *Kodeks karny. Część szczególna, t. 2, Komentarz do art. 222–316*, red. M. Królikowski, R. Zawłocki, Warszawa 2013; *Kodeks karny z orzecznictwem*, Gdańsk 1996; V. Konarska-Wrzošek, *Dyrektywy wyboru kary w polskim ustawodawstwie karnym*, Toruń 2002; W. Korbiel, *Niejednakowe połówki*, Rzeczpospolita z 3 lipca 2004 r.; R. Korczyński, R. Koszut, „Oszustwo” komputerowe, Prok. i Pr. 2002, nr 2; P. Kowalski, *glosa do uchwały SN z dnia 24 stycznia 2013 r.*, I KZP 19/12, Prok. i Pr. 2014, nr 7–8; M. Kozaczek, *glosa do postanowienia SN z dnia 25 lutego 2002 r.*, I KZP 1/02, Pr. Bank. 2005, nr 7–8; M. Kozaczek, *Karnoprawna ochrona rzeczowych zabezpieczeń wierzycelności, cz. 1*, Pr. Bank. 2005, nr 12; M. Kozaczek, *Karnoprawna ochrona rzeczowych zabezpieczeń kredytu, cz. 2*, Pr. Bank. 2006, nr 1; Z. Kozłowski, *Zagarnięcie mienia społecznego a uszczuplenie podatku VAT*, Prok. i Pr. 1999, nr 3; L.T. Krawczyk, *Inter delicti kradzieży w supermarkecie (studium przypadku)*, Palestra 2004, nr 11–12; D. Królczyk, *Prawnokarne aspekty zwalczania piractwa i paserstwa programów komputerowych*, Prok. i Pr. 2012, nr 6; R. Krupa-Dąbrowska, *Za kradzież prądu i więzienie, i opłata*, Rzeczpospolita z 30 grudnia 2013 r.; A. Księżopolska-Kukulka, *Dobra kultury jako przedmiot ochrony w prawie karnym*, Prokurator 2007, nr 2; W. Kubala, *glosa do wyroku SN z dnia 25 maja 1987 r.*, WR 214/87, Prob. Praw. 1988, nr 6; L. Kubicki, *Przepięstwo płatnej protekcji a przepięstwo oszustwa (problem zbiegu przepisów ustawy)*, PiP 2005, z. 5; L. Kubicki, *Przepięstwo popełnione przez zaniechanie. Zagadnienia podstawowe*, Warszawa 1977; Z. Kukuła, *Dochodzenie roszczeń majątkowych w procesie cywilnym a oszustwo sądowe*, M. Praw. 2006, nr 12; Z. Kukuła, *glosa do postanowienia SN z dnia 4 stycznia 2011 r.*, III KK 181/10, WPP 2011, nr 3; Z. Kukuła, *glosa do wyroku SA z dnia 19 marca 2013 r.*, II AKA 27/12, PS 2014, nr 5; Z. Kukuła, *glosa do wyroku SA z dnia 11 lipca 2013 r.*, II AKA 223/13, M. Pr. Bank. 2015, nr 1; Z. Kukuła, *glosa do wyroku SA z dnia 21 stycznia 2014 r.*, II AKA 123/14, Palestra 2015, nr 5–6; Z. Kukuła, *glosa do wyroku SN z dnia 14 stycznia 2010 r.*, V KK 235/09, Prok. i Pr. 2012, nr 1; Z. Kukuła, *glosa do wyroku SN z dnia 17 maja 2012 r.*, V KK 322/11, PiP 2014, z. 2; Z. Kukuła, *Oszustwo w świadczeniu usług*, Prok. i Pr. 2010, nr 12; Z. Kukuła, *Postępowanie administracyjne a prawo karne – wokół zagadnień związanych z odpowiedzial-*

ności karną, Przegląd Policyjny 2006, nr 4; Z. Kukuła, *Prawnokarna ochrona spadku*, PS 2009, nr 2; M. Kulik, glosa do postanowienia SN z dnia 9 czerwca 2006 r., I KZP 14/06, Palestra 2007, nr 1–2; M. Kulik, glosa do postanowienia SN z dnia 12 grudnia 2012 r., V KK 82/12, OSP 2013, z. 10; M. Kulik, glosa do uchwały SN z dnia 30 czerwca 2008 r., I KZP 8/08, Ius Novum 2009, nr 1; M. Kulik, *Przestępstwo i wykroczenie uszkodzenia rzeczy*, Lublin 2005; M. Kulik, *Z prawnokarnej problematyki graffiti*, Prok. i Pr. 2001, nr 2; M. Kulik, *Zbieg przepisów art. 35 ustawy o ochronie zwierząt z przepisami typizującymi uszkodzenie rzeczy*, Prok. i Pr. 2011, nr 6; B. Kunicka-Michalska, *Oszustwo komputerowe. Regulacje prawa polskiego*, St. Praw. 2006, nr 4; B. Kunicka-Michalska, *Wyludzenia i przestępstwa zbliżone godzące w budżety wspólnotowe. Regulacje polskiego prawa karnego*, PPK 2005, nr 24; E. Kunze, *Kradzież a zabór w celu krótkotrwałego użycia cudzego pojazdu mechanicznego (problem linii granicznej)*, WPP 1999, nr 3–4; E. Kunze, *Kwalifikowane postacie zaboru pojazdu mechanicznego w celu krótkotrwałego użycia*, Palestra 1999, nr 5–6; E. Kunze, *Zabór pojazdu mechanicznego w celu krótkotrwałego użycia*, Warszawa 1977; B. Kurzępa, glosa do postanowienia SN z dnia 9 stycznia 2014 r., V KK 334/13, OSP 2015, z. 3; B. Kurzępa, glosa do wyroku SA z dnia 17 czerwca 2014 r., II AKA 110/14, OSP 2015, z. 4; B. Kurzępa, glosa do wyroku SN z dnia 29 września 1987 r., VI KZP 24/87, OSPiKA 1988, z. 11–12; B. Kurzępa, glosa do wyroku SN z dnia 26 lutego 2004 r., IV KK 302/03, Prok. i Pr. 2005, nr 3; B. Kurzępa, *Oszustwo gospodarcze*, Prok. i Pr. 1998, nr 5; A. Lach, *Kradzież tożsamości*, Prok. i Pr. 2012, nr 3; J. Lachowski, *Odpowiedzialność karna płatnika składek – wybrane zagadnienia*, PiZS 2004, nr 12; K. Laskowska, glosa do uchwały SN z dnia 24 stycznia 2001 r., I KZP 45/00, PiP 2001, z. 4; P. Lewczyk, glosa do wyroku SN z dnia 26 listopada 2008 r., II KK 79/08, OSP 2010, z. 3; S. Łagodziński, glosa do uchwały SN z dnia 23 kwietnia 1998 r., I KZP 1/98, Prok. i Pr. 1999, nr 1; S. Łagodziński, *Kontrowersje wokół przywłaszczenia (art. 284 k.k.)*, Prok. i Pr. 2001, nr 2; S. Łagodziński, *Oszustwo pokradzieżowe*, Prok. i Pr. 1998, nr 5; S. Łagodziński, *Oszustwo popełnione przez zaniechanie?*, Prok. i Pr. 1999, nr 7–8; S. Łagodziński, *Przestępstwa przeciwko mieniu w kodeksie karnym (wybrane zagadnienia)*, Prok. i Pr. 1999, nr 2; S. Łagodziński, *Przestępstwa rozbójnicze – wybrane zagadnienia*, Prok. i Pr. 1999, nr 11–12; E. Łętowska, *Podstawy prawa cywilnego*, Warszawa 1993; M. Łukaszewicz, A. Ostapa, *Nawiązka i karnoprawny obowiązek naprawienia szkody a roszczenia cywilnoprawne*, Prok. i Pr. 2002, nr 2; M. Łukaszewicz, A. Ostapa, *Nawiązka w kodeksie karnym – niektóre zagadnienia*, Prok. i Pr. 2001, nr 7–8; J. Majewski, *Prawnokarna ochrona kredytodawcy w Polsce (na przykładzie banku i kredytu bankowego) (w:) Przestępczość gospodarcza z perspektywy Polski i Unii Europejskiej*, red. A. Adamski, Toruń 2003; J. Majewski, *Prawnokarne przypisywanie skutku przy zaniechaniu*, Kraków 1997; J. Majewski, *Prowadzenie bez zezwolenia działalności w zakresie publicznego obrotu*, PPW 2001, nr 6; J. Majewski, *Przestępne wprowadzenie papierów wartościowych do publicznego obrotu*, PPW 2001, nr 5; J. Makarewicz, *Kodeks karny z komentarzem*, Lwów 1935; W. Makowski, *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 1933; M. Makowski, *Przestępstwo oszustwa w zakresie zamówień publicznych*, Prok. i Pr. 2009, nr 9; A. Marek, *Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz*, Warszawa 1999; A. Marek, *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2004; A. Marek, *Prawo karne. Zagadnienia teorii i praktyki*, Warszawa 1997; A. Marek, *Redukcja warunków penalizacji jako metoda przezwycięzania trudności w stosowaniu prawa karnego*, PPK 1995, nr 12; A. Marek, *Reforma prawa karnego – uwagi i postulaty*, NP 1981, nr 7–8; A. Marek, P. Gensikowski, *Konstrukcja czynów współlukaranych i jej implikacje praktyczne*, Prok. i Pr. 2004, nr 10; A. Marek, T. Oczkowski, *Przywłaszczenie (w:) System Prawa Karnego*, t. 9, *Przestępstwa przeciwko mieniu i gospodarcze*, red. R. Zawłocki, Warszawa 2011, 2015; A. Marek, E. Pływaczewski, *Kradzież z włamaniem – wykładnia pojęcia i zagadnienia polityki karnej (w:) Materiały VI Wrocławskiego Symposium Kryminologicznego*, Wrocław 1993; A. Marek, E. Pływaczewski, A. Peczeniuł, *Kradzież i paserstwo mienia prywatnego*, Warszawa 1985; E. Markowska, glosa do uchwały SN z dnia 20 listopada 2000 r., I KZP 36/00, Prok. i Pr. 2005, nr 9; T. Martiszek, *Odpowiedzialność za praktyki dopingowe w sporcie w świetle polskiego prawa karnego*, CzPKiNP 2003, nr 2; L. Mering, glosa do uchwały SN z dnia 21 marca 2007 r., I KZP 39/06, GSP-Prz.Orz. 2008, nr 1; B. Michalski, *Przestępstwa przeciwko mieniu. Rozdział XXXV kodeksu karnego. Komentarz*, Warszawa 1999; B. Mik, glosa do wyroku SN z dnia 12 marca 1999 r., WKN 37/98, WPP 2000, nr 1; B. Mik, *Karnomaterialna ochrona dokumentów (zagadnienia wybrane)*, Prok. i Pr. 2001, nr 4; B. Mik, *Przykłady kształcą*, Rzeczpospolita z 16 grudnia 1999 r.; B. Mik, *Wprowadzenie (w:) Nowela antykorupcyjna z dnia 13 czerwca 2003 r. Rys historyczny i podstawowe problemy interpretacyjne*, red. A. Czuj, Kraków 2003; Z. Mirgos, glosa do wyroku SN z dnia 29 września 1987 r., VI KZP 24/87, OSPiKA 1988, z. 11–12; *Motywy Komisji Kodyfikacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości*, t. 5, z. 4; M. Mozgawa, *Pies (i inne zwierzęta) a prawo karne (w:) Przestępstwo – kara – polityka kryminalna. Problemy tworzenia i funkcjonowania prawa. Księga jubileuszowa z okazji 70. rocznicy urodzin Profesora Tomasza Kaczmarska*, Kraków 2006; M. Mozgawa,

Prawnkarne aspekty naruszenia podatku VAT, Prok. i Pr. 1999, nr 6; D. Mucha, glosa do postanowienia SN z dnia 6 kwietnia 2005 r., V KK 370/04, PS 2006, nr 9; D. Mucha, *Kilka uwag o paserwie nieumyślnym*, WPP 2002, nr 1; D. Mucha, *Przepęstwo paserwa jako wypadek mniejszej wagi*, Ius Novum 2009, nr 4; K. Napierała, *Prawne aspekty ochrony danych osobowych przetwarzanych w systemach automatycznych*, Warszawa 1997; B.J. Naróg, *Problematyka ochrony prawnej korzystania z rozwiązań teledinformatycznych w aspekcie przepęstwa prehakingu z art. 285 § 1 k.k.*, Prok. i Pr. 2005, nr 6; M. Nawrocki, *Przepęstwo oszustwa klasycznego a bezprawie cywilne*, Palestra 2011, nr 11–12; Z. Niezgodna, *Niektóre aspekty prawnokarnej ochrony ubezpieczycieli (instytucji ubezpieczeniowych) na gruncie unormowań art. 286 i 298 k.k.*, Prok. i Pr. 2006, nr 4; R. Nogacki, *Prawne aspekty internetowej reklamy banku*, cz. 2, *Strony internetowe*, Pr. Bank. 2005, nr 11; J. Nowacki, *Analogia legis*, Warszawa 1966; J. Nowacki, *Odpowiednie stosowanie przepisów prawa*, PiP 1964, z. 3; P. Nowak, *Wykładnia znamienia „włamanie” na gruncie art. 279 § 1 k.k.*, Palestra 2013, nr 7–8; I. Nowicka, *Kilka uwag do dyskusji nad czynami przepęłowionymi*, Przegląd Policyjny 2007, nr 2; T. Oczkowski, glosa do wyroku SN z dnia 17 czerwca 1998 r., IV KKN 108/96, M. Praw. 2003, nr 12; T. Oczkowski, glosa do wyroku SN z dnia 29 listopada 2012 r., V KK 419/11, OSP 2013, z. 9; T. Oczkowski, *Kwalifikowana postać przepęstwa rozwoju w polskim prawie karnym – wybrane zagadnienia (w): Doctrina multiplex veritas una. Księga jubileuszowa ofiarowana Profesorowi Mariuszowi Kulickiemu twórcy Katedry Kryminalistyki z okazji 35-lecia powołania Katedry na Wydziale Prawa i Administracji UMK*, red. A. Bulsiewicz, A. Marek, V. Kwiatkowska-Darul, Toruń 2004; T. Oczkowski, *Nadużycie zaufania w prowadzeniu cudzych spraw majątkowych. Prawnkarne oceny i konsekwencje*, Warszawa 2013; T. Oczkowski, *Oszustwo jako przepęstwo majątkowe i gospodarcze*, Kraków 2004; T. Oczkowski, *Problematyka karnoprawnej oceny wyludzenia podatku VAT*, Prok. i Pr. 2009, nr 7–8; A.T. Olszewski, glosa do uchwały SN z dnia 21 marca 2007 r., I KZP 39/06, PiP 2007, z. 10; G. Pala, *Czyn z art. 186 § 2 k.k. – oszustwo czy inne przepęstwo*, Prok. i Pr. 2001, nr 6; P. Palka, glosa do wyroku SA z dnia 8 lutego 2001 r., II AKA 18/01, Prok. i Pr. 2003, nr 3; P. Palka, *Przepęstwo czy wykroczenie paserwa – rozważania wokół przedmiotu czynności wykonawczej*, Prok. i Pr. 2005, nr 7–8; P. Palka, M. Reut, *Korupcja w nowym kodeksie karnym*, Kraków 1999; L.K. Paprzycki, *Odpowiedzialność karna za przekupstwo bierno pracowników bankowych w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego (w): Blanquero de Dinero Y Corruption en El Sistema Bancario*, Salamanca 2002; L.K. Paprzycki, *Oszustwo informatyczne właściwe i niewłaściwe a nielegalne wykorzystywanie dealerów*, St. Praw. 2006, nr 4; L.K. Paprzycki, *Szantaż samochodowy*, Rzeczpospolita z 4 czerwca 1998 r.; M. Pawełek, glosa do postanowienia SN z dnia 9 czerwca 2006 r., I KZP 14/06, Palestra 2007, nr 1–2; L. Peiper, *Komentarz do kodeksu karnego, prawa o wykroczeniach i przepisów wprowadzających*, Kraków 1936; A. Piaczyńska, *Przepęte przywłaszczenie składnika objętego wspólnym majątkiem wspólników*, Prok. i Pr. 2011, nr 9; A. Piaczyńska, *Przywłaszczenie składnika spadku przez współspadkobiercę*, Prok. i Pr. 2011, nr 3; J.S. Piątowski, *System Prawa Cywilnego*, t. 4, *Prawo spadkowe*, red. J.S. Piątowski, Ossolineum 1986; A. Pilch, *Status bonu towarowego na gruncie k.k.*, Palestra 2004, nr 11–12; J.A. Piszczek, *Organ ciała ludzkiego jako przedmiot stosunków cywilnoprawnych oraz cechy charakterystyczne czynności prawnych dotyczących tych organów*, AUNC, Prawo 1983, nr 22; J. Piórkowska-Flieger, glosa do wyroku SN z dnia 26 listopada 2014 r., II KK 138/14, OSP 2015, z. 9; D. Pleńska, *Przepęstwa przeciwko mieniu (w): Prawo karne. Część szczególna*, Warszawa 1969; E. Pływaczewski, *Przepęstwo paserwa w ustawodawstwie polskim*, Toruń 1986; Ł. Pohl, *Przepęstwo tzw. oszustwa ubezpieczeniowego (art. 298 k.k.) – uwagi zasadnicze*, RPEiS 2001, z. 4; Ł. Pohl, *Przepęstwo upozorowania wypadku ubezpieczeniowego a przepęstwo oszustwa*, RPEiS 2002, z. 3; K.A. Politiowicz, *Nawiązka i odszkodowanie w przypadku kradzieży leśnej – czyli o kumulacji roszczeń i zasadach karania w świetle art. 290 § 2 k.k.*, WPP 2014, nr 1; J. Potulski, glosa do postanowienia SN z dnia 29 października 2012 r., I KZP 11/12, GSP-Prz.Orz. 2013, nr 1; M. Poźniak-Niedzielska, *Zbycie przedsiębiorstwa w świetle zmian w kodeksie cywilnym*, PiP 1991, z. 6; P. Pratkowiecki, glosa do uchwały SN z dnia 29 stycznia 2004 r., I KZP 39/03, PS 2005, nr 2; *Prawo karne. Zagadnienia teorii i praktyki*, red. A. Marek, Warszawa 1986; A.N. Preibisz, *Karnoprawna ocena żądania korzyści za zwrot bezprawnie zabranej rzeczy*, Prok. i Pr. 2005, nr 5; A.N. Preibisz, *Niekorzystne rozporządzenie mieniem jako znamię oszustwa (art. 286 § 1 k.k.)*, Prok. i Pr. 2005, nr 10; A.N. Preibisz, *Przedmiot ochrony przepęstwa określonego w art. 286 § 1 k.k.*, Prok. i Pr. 2004, nr 10; S.M. Przyjemski, glosa do uchwały SN z dnia 24 lipca 2001 r., I KZP 10/01, Prok. i Pr. 2002, nr 3; S.M. Przyjemski, glosa do wyroku SN z dnia 4 czerwca 2003 r., WA 26/03, PiP 2004, z. 5; T. Pudo, glosa do postanowienia SN z dnia 29 września 2004 r., I KZP 21/04, CzPKiNP 2006, nr 1; A. Pyka, *Oszustwo asekuracyjne*, M. Praw. 1999, nr 9; A. Pyka, *Oszustwo kredytowe na tle innych przepęstw przeciwko mieniu*, St. Pr.-Ek. 1999, nr 59; R. Rabiega, *Kilka refleksji na temat tzw. mieszanej strony podmiotowej w polskim prawie karnym*, Ius Novum 2013, nr 3;

W. Radecki, glosa do uchwały SN z dnia 19 sierpnia 1993 r., I KZP 17/93, OSP 1994, z. 5; W. Radecki, glosa do uchwały SN z dnia 24 lipca 2001 r., I KZP 10/01, OSP 2002, z. 2; W. Radecki, *Oceny prawne klusownictwa rybackiego*, Prok. i Pr. 2011, nr 9; W. Radecki, *Ochrona dóbr kultury w nowym kodeksie karnym*, Prok. i Pr. 1998, nr 2; M. Radwański, *Niepewne jak konsorcjum*, Rzeczpospolita z 2 września 2002 r.; Z. Radwański, *Prawo cywilne – część ogólna*, Warszawa 1994, 2007; Z. Radwański, *Zobowiązania – część ogólna*, Warszawa 2002; J. Radzicki, *Pobieranie tkanek i narządów ze zwłok w celach leczniczych w świetle obowiązujących przepisów w Polsce*, NP 1968, nr 9; A. Ratajczak, *Przestępstwa przeciwko mieniu stanowiącemu własność osobistą i indywidualną*, Warszawa 1971; G. Rejman, *Falszowanie pieniędzy i papierów wartościowych (art. 310 § 1 k.k.)*, PPK 2001, nr 21; M. Rogalski, *Pożyczka a przestępstwo oszustwa w polskim prawie karnym*, PS 1992, nr 4; M. Rogalski, *Przestępstwo kradzieży telefonu komórkowego*, Palestra 2005, nr 3–4; M. Rogalski, *Strona podmiotowa przestępstwa oszustwa w telekomunikacji*, Prok. i Pr. 2006, nr 11; I. Rogowska, glosa do wyroku SA z dnia 17 grudnia 1998 r., II Aka 199/98, Prok. i Pr. 2001, nr 12; M. Romanowski, *Podział praw podmiotowych na majątkowe i niemajątkowe*, PiP 2006, z. 3; S. Rudnicki, *Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga druga. Własność i inne prawa rzeczowe*, Warszawa 1996; A. Rybak, *Prawnokarna ochrona godności zwłok człowieka*, Palestra 2004, nr 1–2; M. Rzewuski, *Kradzież karty bankomatowej*, Jurysta 2006, nr 6; M. Rzewuski, *Wokół kradzieży karty bankomatowej*, Prokurator 2006, nr 2; R. Sadlik, *Odpowiedzialność pracownika za zagarnięcie mienia pracodawcy*, Służba Pracownicza 2009, nr 3; A. Sakowicz, glosa do wyroku SA z dnia 27 listopada 2003 r., II Aka 280/03, Prok. i Pr. 2006, nr 10; B. Sałata, *Problemy prawne związane ze ściganiem przestępczości ubezpieczeniowej w praktyce prokuratorskiej*, Prok. i Pr. 2003, nr 9; J. Satko, glosa do postanowienia SN z dnia 14 lipca 2011 r., IV KK 139/11, OSP 2012, z. 4; J. Satko, glosa do wyroku SN z dnia 9 kwietnia 1997 r., III KKN 241/96, OSP 1998, z. 5; J. Satko, glosa do wyroku SN z dnia 28 czerwca 2000 r., III KKN 86/98, OSP 2001, z. 1; J. Satko, glosa do wyroku SN z dnia 30 sierpnia 2000 r., V KKN 267/00, OSP 2001, z. 3; J. Satko, glosa do wyroku SN z dnia 22 września 2011 r., III KK 48/11, OSP 2012, z. 9; P. Sedelec, *Przestępstwa naruszające prawa autorskie*, PS 2003, nr 7–8; I. Sepiolo, glosa do uchwały SN z dnia 24 stycznia 2013 r., I KZP 19/12, PUG 2014, nr 12; A. Serlikowska, *Naruszenia praw autorskich w Internecie*, Studia Iuridica Toruniensia 2013, nr 2; O. Sitarz, *Kilka refleksji na temat likwidacji tzw. czynów przepołowionych*, Prok. i Pr. 2006, nr 11; M. Siwek, glosa do postanowienia SN z dnia 7 września 2000 r., I KZP 25/00, Palestra 2001, nr 5–6; M. Siwek, glosa do postanowienia SN z dnia 23 kwietnia 2002 r., I KZP 10/02, Prok. i Pr. 2004, nr 3; M. Siwek, glosa do uchwały SN z dnia 30 czerwca 2008 r., I KZP 12/08, Prok. i Pr. 2010, nr 6; M. Siwek, glosa do uchwały SN z dnia 26 czerwca 2014 r., I KZP 8/14, LEX/el. 2015; M. Siwek, glosa do wyroku SA z dnia 9 grudnia 2002 r., II Aka 306/02, WPP 2003, nr 3; M. Siwek, glosa do wyroku SA z dnia 3 lipca 2003 r., II Aka 214/03, LEX/el. 2011; M. Siwek, glosa do wyroku SN z dnia 23 maja 2002 r., V KKN 404/99, Prok. i Pr. 2003, nr 6; M. Siwek, glosa do wyroku SN z dnia 14 maja 2008 r., WK 11/08, LEX/el. 2010; M. Siwek, glosa do wyroku SN z dnia 23 listopada 2010 r., IV KK 282/10, LEX/el. 2012; M. Siwiec, *Usiłowanie nieudolne kradzieży kieszonkowej – przestępstwo czy wykroczenie?*, Edukacja Prawnicza 2008, nr 1; Z. Siwik, *Systematyczny komentarz do ustawy karnej skarbowej. Część ogólna*, Wrocław 1993; J. Skorupka, *Cywilna i karna ochrona kredytodawcy i pożyczkodawcy*, Prok. i Pr. 2000, nr 5; J. Skorupka, glosa do uchwały SN z dnia 23 października 2002 r., I KZP 31/02, OSP 2003, z. 6; J. Skorupka, glosa do uchwały SN z dnia 21 października 2003 r., I KZP 33/03, OSP 2004, z. 3; J. Skorupka, glosa do uchwały SN z dnia 26 listopada 2003 r., I KZP 21/03, OSP 2005, z. 4; J. Skorupka, glosa do wyroku SA z dnia 23 października 2001 r., II Aka 213/01, Prok. i Pr. 2003, nr 5; J. Skorupka, *Karnoprawna ochrona niektórych praw majątkowych sprzedawcy*, M. Praw. 2001, nr 9; J. Skorupka, *Przestępstwa przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – komentarz*, Warszawa 2002; J. Skorupka, *Uwagi porównawcze na temat cywilnej i karnej ochrony praw majątkowych ubezpieczycieli*, Prok. i Pr. 2000, nr 2; J. Skorupka, *Wady oświadczenia woli w wybranych przestępstwach gospodarczych*, PS 2000, nr 4; J. Skorupka, *Wybrane zagadnienia konstrukcji typów szczególnych przestępstwa oszustwa*, M. Praw. 2004, nr 14; J. Skorupka, *Zagadnienie komplementarności karnoprawnej i cywilnoprawnej ochrony wierzycieli*, PiP 2001, z. 8; M. Skwarcow, *Wybrane zagadnienia zmiany kwalifikacji prawnej czynu na tle orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych*, PS 2005, nr 4; M. Skwarczyński, *Przestępstwo uzyskania programu komputerowego – art. 278 § 2 k.k.*, Palestra 2010, nr 3; R. Sławnikowski, *Głos w dyskusji (panel II)*, CzPKiNP 2011, nr 2; *Słownik języka polskiego*, t. 1–3, red. M. Szymczak, Warszawa 1996; T. Snarski, glosa do uchwały SN z dnia 17 grudnia 2008 r., I KZP 27/08, GSP-Prz.Orz. 2010, nr 1; S. Sołtysiński, glosa do postanowienia SN z dnia 3 grudnia 2002 r., I CZ 163/02, OSP 2004, z. 5; C. Sońta, *Broń palna – główne problemy wykładni przepisów kodeksu karnego*, Prok. i Pr. 2004, nr 5; C. Sońta, *Wybrane zagadnienia granic wykładni w prawie karnym w świetle zasady nullum crimen sine lege*, WPP 2004,

nr 5; M. Sośniak, *Zagadnienia prawne przeszczepów*, PiP 1971, z. 2; M. Sośniak, *Z cywilistycznej problematyki przeszczepów*, PiP 1973, z. 3; A. Sośnicka, *Odpowiedzialność karna za zabór mienia stanowiącego wspólność majątkową małżeńską*, *Studia Iuridica Lublinensia* 2006, nr 8; A. Sośnicka, *Przepęstwo i wykroczenie przywłaszczenia w polskim prawie karnym*, Warszawa 2013; M. Sowa, *Ogólna charakterystyka przepęstwa internetowej*, *Palestra* 2001, nr 5–6; T. Sroka, *Kradzież energii czy oszustwo energetyczne? Kilka uwag o prawnokarnej odpowiedzialności za niezgodne z prawem użytkowanie energii*, *CzPKiNP* 2010, nr 1; P. Stec, *Powiernictwo w prawie polskim na tle porównawczym*, Kraków 2005; L. Stecki, *Abonament telefoniczny a małżeńska wspólność majątkowa*, *NP* 1990, nr 10–12; B.J. Stefańska, *glosa do postanowienia SN z dnia 9 czerwca 2006 r.*, *I KZP* 14/06, *OSP* 2008, z. 2; R.A. Stefański, *glosa do postanowienia SN z dnia 4 listopada 2002 r.*, *V KKN* 376/01, *PiP* 2003, z. 7; R.A. Stefański, *glosa do wyroku SN z dnia 1 grudnia 2008 r.*, *V KK* 386/08, *WPP* 2009, nr 3; R.A. Stefański, *Odpowiedzialność karna za zabór mienia stanowiącego współwłasność majątkową*, *Prok. i Pr.* 1995, nr 10; R.A. Stefański, *Oszustwo informatyczne w praktyce polskich organów ścigania*, *St. Praw.* 2006, nr 4; R.A. Stefański, *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego materialnego, prawa karnego wykonawczego, prawa karnego skarbowego i prawa wykroczeń za 2001 r.*, *WPP* 2002, nr 1; R.A. Stefański, *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego materialnego, prawa karnego wykonawczego, prawa karnego skarbowego i prawa wykroczeń za 2002 r.*, *WPP* 2003, nr 1; R.A. Stefański, *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego materialnego, prawa karnego wykonawczego i prawa karnego skarbowego*, *WPP* 2007, nr 1; R.A. Stefański, *Przepęstwo niszczenia znaków granicznych – art. 277 k.k.*, *Prok. i Pr.* 2001, nr 10; R.A. Stefański, *Przepęstwo korupcji gospodarczej (art. 296a)*, *Prok. i Pr.* 2004, nr 3; R.A. Stefański, *Przepęstwo korupcji wyborczej (art. 250a)*, *Prok. i Pr.* 2004, nr 4; R.A. Stefański, *Przepęstwo podawania się za funkcjonariusza publicznego (art. 227)*, *Prok. i Pr.* 2006, nr 2; R.A. Stefański, *Przepęstwo uwolnienia osoby pozabawionej wolności (art. 243 k.k.)*, *Prok. i Pr.* 2003, nr 2; R.A. Stefański, *Przepęstwo wywierania wpływu na czynności sądu – art. 232 k.k.*, *Prok. i Pr.* 2002, nr 2; A. Stelmachowski, *Istota i funkcja posiadania*, Warszawa 1958; I. Stolarczyk, *Odpowiedzialność za nierzetelne wystawienie faktury VAT*, *Prok. i Pr.* 2010, nr 9; I. Stolarczyk, *Oszustwo kredytowe – art. 297 § 1*, *Prok. i Pr.* 2005, nr 9; M. Strzelecki, *O kryminalistycznych aspektach wyłudzenia płatności bezpośrednich i uzupełniających w świetle badań aktowych*, *Prok. i Pr.* 2014, nr 6; M. Surkont, *Z zagadnień odpowiedzialności za korupcję*, *WPP* 2000, nr 1; P. Sury, *Praktyka bancassurance a przepisy karne ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym*, *Prok. i Pr.* 2014, nr 10; *System Prawa Cywilnego*, t. 1, *Część ogólna*, red. S. Grzybowski, Ossolineum 1974, 1985; *System Prawa Cywilnego*, t. 2, *Prawo własności i inne prawa rzeczowe*, red. J. Ignatowicz, Ossolineum 1977; *System Prawa Cywilnego*, t. 3, cz. 1, *Prawo zobowiązań – część ogólna*, red. Z. Radwański, Ossolineum 1981; *System Prawa Karnego*, t. 4, cz. 2, *O przepęstwach w szczególności*, red. I. Andrejew, L. Kubicki, J. Waszczyński, Ossolineum 1989; *System Prawa Karnego*, t. 9, *Przepęstwa przeciwko mieniu i gospodarce*, red. R. Zawłocki, Warszawa 2015; *System Prawa Prywatnego*, t. 1, *Prawo cywilne – część ogólna*, red. M. Safjan, Warszawa 2012; *System Prawa Prywatnego*, t. 2, *Prawo cywilne – część ogólna*, red. Z. Radwański, Warszawa 2002; A. Szajkowski, *Prawo spółek handlowych*, Warszawa 1995; Z. Szczurek, *Oszustwo w handlu na szkodę nabywcy w polskim prawie karnym*, Warszawa 1976; M. Szerer, *O kradzieży z włamaniem*, *NP* 1965, nr 7–8; M. Szerer, *Problematyczność pojęcia kradzieży szczególnie zuchwałej*, *PiP* 1976, z. 8–9; A. Szpunar, *Czyny niedozwolone w kodeksie cywilnym*, *SC* 1970, t. XV; A. Szpunar, *Rozważania nad odszkodowaniem i karą*, *PiP* 1974, z. 6; E. Szwedek, *Paserstwo pośrednie*, *PiP* 1962, z. 7; E. Szwedek, *Paserstwo w polskim prawie karnym*, Poznań 1970; M. Szejnkowska, *Przepęstwa przeciwko środowisku w polskim kodeksie karnym z 1997 r. (wybrane zagadnienia)*, *Prawo i Środowisko* 2014, nr 1; B. Szyrowski, *Czyny przepołowione – problemy praktyczne*, *Prokurator* 2006, nr 1; S. Śliwiński, *Prawo karne. Część szczególna*, Warszawa 1948; S. Śliwiński, *Prawo karne materialne. Część szczególna*, Warszawa 1948; J. Śliwowski, *Prawo karne*, Warszawa 1975; R.A. Świątłowski, *Kompensacyjna funkcja czynnego żalu w kodeksie karnym z 1997 r.*, *CzPKiNP* 2002, nr 2; B. Świątkiewicz, *glosa do wyroku SN z dnia 11 stycznia 1988 r.*, *II KR* 343/87, *OSP* 1990, z. 8; W. Świda, *Prawo karne*, Warszawa 1986; S. Tarapata, *glosa do wyroku SN z dnia 2 grudnia 2008 r.*, *III KK* 221/08, *CzPKiNP* 2011, nr 4; M. Tarnawski, *Zagadnienia jedności i wielości przepęstw*, Poznań 1977; R. Tollik, *Przegląd orzecznictwa sądów apelacyjnych i okręgowych w sprawach bankowych za rok 2000*, *Pr. Bank.* 2001, nr 6; M. Tomaszewski, *Pojęcie broni palnej w prawie karnym*, *Prok. i Pr.* 2006, nr 10; M. Trzciniński, *Przepęczość przeciwko zabytkom*, *Prok. i Pr.* 2011, nr 6; M. Trzciniński, *Z problematyki przepęczości przeciwko zabytkom w Polsce (w:) Nauka wobec prawdy sądowej. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Zdzisława Kęgla*, Wrocław 2005; *Uzasadnienie projektu kodeksu karnego z 1969 r.*, Warszawa 1968; *Uzasadnienie rządowego projektu kodeksu karnego. Nowe kodeksy karne z uzasadnieniami*, War-

szawa 1997; J. Warylewski, *Kontratypy wiosenne*, Palestra 1999, nr 7–8; J. Warylewski, *Przegląd orzecznictwa z zakresu prawa karnego materialnego za rok 2006*, GSP, t. II; J. Wasilkowski, *Pojęcie własności we współczesnym prawie polskim*, Warszawa 1971; J. Waszczyński, O „korzyści majątkowej” w prawie karnym (problemy kodyfikacji), PiP 1981, z. 1; J. Wawrowski, *Przemoc – zamach – przymus, groźba i gwałt na osobie*, Jurysta 2006, nr 8; J. Wawrowski, *Przestępstwa z użyciem przemocy – przemoc a przemoc wobec osoby*, PS 2007, nr 6; A. Wąsek, *Formy popełnienia przestępstwa w kodeksie karnym z 1997 r.* (w:) *Nowa kodyfikacja karna. Kodeks karny. Krótkie komentarze*, Warszawa 1998; A. Wąsek, glosa do uchwały SN z dnia 20 listopada 2000 r., I KZP 36/00, OSP 2001, z. 4; A. Wąsek, glosa do wyroku SN z dnia 18 lutego 2002 r., III KKN 280/99, OSP 2003, z. 5; A. Wąsek, glosa do wyroku SN z dnia 11 września 2002 r., V KKN 9/01, OSP 2003, z. 7–8; A. Wąsek, *Odpowiedzialność karna za nieprzeszkodzenie przestępstwu*, Warszawa 1973; A. Wąsek, *Opinia na temat rządowego i poselskich projektów ustawy o zmianie ustawy – kodeks karny* (druki nr: 1672; 2335; 2510; 2491; 1932), CzPKiNP 2001, nr 1; A. Wąsek, *Propozycja zmian k.k. z 1997 r. po roku jego obowiązywania* (w:) *Racjonalna reforma prawa karnego*, red. A. Zoll, Warszawa 2001; A. Wąsek, *Współsprawstwo w polskim prawie karnym*, Warszawa 1977; P. Wesołowski, *Odpowiedzialność karna i karnoskarbowa za wystawianie fałszywych faktur*, Doradca Podatkowy 2014, nr 3; G. Węglowski, *Pojęcie „funkcji publicznej” w aspekcie przestępstw łapownictwa*, Prok. i Pr. 2003, nr 7–8; P. Wiatrowski, *Typ podstawowy przestępstwa rozboju w doktrynie i orzecznictwie*, Prok. i Pr. 2010, nr 3; P. Wiatrowski, *Znamiona rozboju kwalifikowanego*, Prok. i Pr. 2007, nr 4; M. Wierzbowski, P. Wypych, glosa do wyroku SN z dnia 13 maja 2002 r., V KKN 141/01, Palestra 2003, nr 3–4; L. Wilk, glosa do uchwały SN z dnia 24 stycznia 2013 r., I KZP 19/12, OSP 2013, z. 7–8; J. Wojciechowski, *Kodeks karny. Komentarz. Orzecznictwo*, Warszawa 1997; J. Wojciechowski, *Problem kwalifikacji prawnej wyłudzeń informatycznych z użyciem kart kredytowych*, St. Praw. 2006, nr 4; W. Wolski, glosa do wyroku SN z dnia 3 września 2009 r., V KK 171/09, PS 2010, nr 9; W. Wolter, *Funkcja błędu w prawie karnym*, Warszawa 1965; W. Wolter, *Klauzule normatywne w przepisach karnych*, Krakowskie Studia Prawnicze 1969, nr 3–4; W. Wolter, *Kumulatywny zbieg przepisów ustawy*, Warszawa 1969; W. Wolter, *Nauka o przestępstwie*, Warszawa 1973; W. Wolter, *Prawo karne. Zarys wykładu systematycznego. Część ogólna*, Warszawa 1947; W. Wolter, *Reguły wyłączenia wielości ocen w prawie karnym*, Warszawa 1961; W. Wolter, *Z rozważań nad kwalifikowanymi typami przestępstw*, PiP 1972, z. 8–9; W. Wolter, *Z rozważań nad winą nieumyślną*, PiP 1962, z. 5–6; A. Wolter, J. Ignatowicz, K. Stefaniuk, *Prawo cywilne. Zarys części ogólnej*, Warszawa 1996, 1999; P. Wójcik, glosa do uchwały SN z dnia 15 czerwca 2007 r., I KZP 15/07, Prok. i Pr. 2009, nr 11–12; W. Wróbel, *Relacyjne i wartościujące ujęcie bezprawności w prawie karnym*, PPK 1993, nr 8; W. Wróbel, *Struktura normatywna przepisu prawa karnego*, RPEiS 1993, z. 3; J. Wróblewski, *Kradzież z włamaniem. Z zagadnień rozumienia tekstów prawnych*, RPEiS 1966, z. 3; W. Wyjatek, glosa do postanowienia SN z dnia 24 czerwca 2010 r., V KK 388/09, Palestra 2011, nr 1–2; J. Wyrembak, *Pomoc do zbycia rzeczy jako znamię przestępstwa paserstwa*, St. Iur. 2006, t. 46; D. Wysocki, *Czek oraz blankiet czekowy jako różne przedmioty bezpośredniego działania fałszerstwa*, Prok. i Pr. 2000, nr 6; D. Wysocki, glosa do wyroku SN z dnia 28 czerwca 2000 r., III KKN 86/98, OSP 2001, z. 1; S. Zabłocki, *Przegląd orzecznictwa SN z zakresu prawa karnego materialnego*, Palestra 1996, nr 11–12; A. Zachuta, *Nawiązka i świadczenie pieniężne w prawie karnym*, cz. 2, M. Praw. 2005, nr 9; R. Zakrzewski, *Ochrona obrotu gospodarczego w nowym kodeksie karnym*, PUG 1997, nr 11; W. Zalewski, glosa do postanowienia SN z dnia 9 czerwca 2006 r., I KZP 14/06, GSP-Prz.Orz. 2007, nr 1; W. Zalewski, glosa do postanowienia SN z dnia 24 września 2008 r., III KK 117/08, GSP-Prz. Orz. 2009, nr 3; R. Zawłocki, *Osoba pełniąca funkcję publiczną jako sprawca przestępstwa łapownictwa biernego z art. 228 k.k.*, M. Praw. 2002, nr 10; R. Zawłocki, *Oszustwa gospodarcze. Analiza przepisów art. 297 i 298 k.k.*, M. Praw. 2003, nr 6; R. Zawłocki, *Przestępstwo przywłaszczenia rzeczy przewłaszczonej*, M. Praw. 2006, nr 23; R. Zawłocki, *Życie pewnego wyroku, czyli historia karnoprawnego objawienia* (w:) *Fiat iustitiae perat mundus. Księga jubileuszowa poświęcona Sędziemu Sądu Najwyższego Stanisławowi Zabłockiemu z okazji 40-lecia pracy zawodowej*, red. P. Hofmański (przy współpracy P. Kardasa i P. Wilińskiego), Warszawa 2014; M. Zbrojewska, glosa do postanowienia SN z dnia 24 czerwca 2010 r., V KK 388/09, LEX/el. 2010; I. Zduński, *Problematyka penalizacji fałszowania wskazań licznika pojazdu mechanicznego – uwagi de lege lata i de lege ferenda*, KSAG 2014, nr 3; E. Zielińska, *Transplantacja w świetle prawa w Polsce i na świecie*, PiP 1995, z. 6; K. Zielińska, *Przestępczość przeciwko zabytkom w Polsce i na świecie – stan faktyczny, zagrożenia, przeciwdziałanie*, Przegląd Policyjny 2007, nr 3; M. Zieliński, *Wykładnia prawa. Zasady, reguły, wskazówki*, Warszawa 2002; Z. Ziemiński, *Problemy podstawowe prawoznawstwa*, Warszawa 1980; Z. Ziemiński, M. Zieliński, *Dyrektywy i sposób ich wypowiedzania*, Warszawa 1995; A. Zientara, *Przestępstwo nadużycia zaufania z art. 296 kodeksu karnego*, Warszawa 2010; A. Zoll, glosa do postanowienia SN z dnia 14 lipca 2011 r., IV KK 139/11,

OSP 2012, z. 4; A. Zoll, glosa do uchwały SN z dnia 10 grudnia 1998 r., I KZP 22/98, OSP 1999, z. 5; A. Zoll, glosa do uchwały SN z dnia 26 czerwca 2014 r., I KZP 8/14, OSP 2015, z. 1; A. Zoll, *O normie prawnej z punktu widzenia prawa karnego*, Krakowskie Studia Prawnicze 1991, nr 23; S. Źółtek, *Relacja między typami czynów zabronionych określonymi w kodeksie karnym i kodeksie karnym skarbowym (na tle konkurencji art. 76 § 1 k.k.s. i art. 286 k.k.)* (w:) *Studia i Analizy Sądu Najwyższego*, t. 7, Warszawa 2014; S. Źółtek, *Wyłudzenie kredytu a sprzeniewierzenie przedmiotu przewłaszczenia na zabezpieczenie*, Pr. Bank. 2006, nr 9.

Uwagi wprowadzające

1. Rozdział XXXV kodeksu karnego z 1997 r., grupujący przęstwa przeciwno mieniu, jest odpowiednikiem rozdziału XXXIX kodeksu karnego z 1932 r. oraz rozdziału XXIX kodeksu karnego z 1969 r. W opisie poszczęólnych typów przęstw przeciwno mieniu oraz w strukturze całego rozdziału kodeks karny z 1997 r. nawiązuje do rozwiązań zawartych w kodeksie karnym z 1932 r. W zakresie karnoprawnej ochrony mienia kodeks karny oparty jest na zasadzie pełnej równości karnoprawnej ochrony wszelkich form własności mienia, realizując wyrażoną w art. 64 ust. 2 Konstytucji RP zasadę, według której: „Własność, inne prawa majątkowe oraz prawo dziedziczenia podlegają równej dla wszystkich ochronie prawnej”. Przyjęte w nim rozwiązania legislacyjne zrywają z przejawiającą się w ustawodawstwie PRL regułą wzmózonej ochrony mienia społecznego i znacznie słabszej karnoprawnej ochrony mienia indywidualnego (prywatnego). Odpowiedzialność za przęstwa przeciwno mieniu uległa bowiem w okresie PRL znacznym modyfikacjom w stosunku do stanu regulacji zawartej w kodeksie karnym z 1932 r. Rozwarstwienie zakresu ochrony nastąpiło już w chwili uchwalenia dekretów z dnia 4 marca 1953 r.: o wzmózeniu ochrony własności społecznej (Dz. U. Nr 17, poz. 68 z późn. zm.) oraz o ochronie własności społecznej przed drobnymi kradzieżami (Dz. U. Nr 17, poz. 69 z późn. zm.). Dekrety te wyodrębniły własność społeczną jako szczególny przedmiot ochrony karnej, wprowadzając jednocześnie nowe, nieznanne kodeksowi karnemu z 1932 r. typy przęstw, jak na przykład: zbiorcze przęstwo zagarnięcia mienia społecznego, obejmujące oprócz posiadających już jurystyczne opisy form kradzieży, przywłaszczenia i wyłudzenia, pozbawiony takiego opisu „jakikolwiek inny sposób zagarnięcia” (por. A. Lityński, *System Prawa Karnego...*, t. 4, s. 362 i n.). Wprowadzone dekretami z 1953 r. zasady odpowiedzialności karnej za zamachy skierowane przeciwno mieniu społecznemu znalazły rozwinięcie w ustawie z dnia 21 stycznia 1958 r. o wzmózeniu ochrony mienia społecznego przed szkodami wynikającymi z przęstwa (Dz. U. Nr 4, poz. 11 z późn. zm.) oraz w ustawie z dnia 18 czerwca 1959 r. o odpowiedzialności karnej za przęstwa przeciw własności społecznej (Dz. U. Nr 36, poz. 228 z późn. zm.), która zastąpiła wspomniane wyżej dekrety. Rozwiązania zawarte w dekretach i ustawach wprowadzonych w życie w pierwszym okresie funkcjonowania PRL stały się następnie podstawą uregulowania zasad odpowiedzialności za przęstwa przeciwno mieniu w kodeksie karnym z 1969 r. Kodeks ten wyraźnie różnicował zakres karnoprawnej ochrony przysługującej mieniu społecznemu i mieniu indywidualnemu, zawierał

jednocześnie podstawy do odmiennego karania sprawców zamachów skierowanych przeciwko mieniu, w zależności od wartości zagarniętego mienia, zaostrzając represję karną w stosunku do sprawców poważnych zagarnień mienia i łagodząc tę odpowiedzialność ze względu na małą wartość mienia. Kodeks karny z 1997 r., nawiązując do tradycji legislacyjnej kodeksu karnego z 1932 r., powraca do systematyki i kształtu poszczególnych typów przestępstw właściwych dla prawnokarnej ochrony mienia w gospodarce wolnorynkowej, wyraźnie wyznaczając granicę między bezprawiem cywilnym a zachowaniem przestępnym (por. L. Gardocki, *Prawo karne...*, s. 297). Stąd też z ustawy karnej zniknęły specjalne typy przestępstw, których przedmiotem ochrony było mienie społeczne. Kodeks karny z 1997 r. nie zawiera odpowiedników przestępstw określonych w art. 199–202 k.k. z 1969 r. W związku z tą modyfikacją zmienia się także wewnętrzna systematyka przestępstw przeciwko mieniu. W miejsce występującego w kodeksie karnym z 1969 r. trójczłonowego podziału przestępstw przeciwko mieniu na: przestępstwa, których przedmiotem było wyłącznie mienie społeczne (art. 199–201); przestępstwa, których przedmiotem było jedynie mienie cudze – prywatne (art. 203–205 i 207), oraz przestępstwa, których przedmiotem było zarówno mienie społeczne, jak i mienie cudze (art. 202, 206, 208–216), kodeks karny z 1997 r. zawiera jednorodną kategorię przestępstw przeciwko mieniu, których przedmiotem w odniesieniu do każdego typu przestępstwa może być zarówno mienie prywatne (cudze), jak i mienie społeczne.

2. Podobnie jak w przypadku przestępstw przeciwko mieniu w kodeksie karnym z 1969 r., także w kodeksie karnym z 1997 r. kilka przestępstw określonych w rozdziale XXXV ma swoje odpowiedniki w rozdziale XIV kodeksu wykroczeń. Zaliczyć do nich należy: kradzież i przywłaszczenie mienia społecznego i cudzego (art. 119 k.w.), wyrąb drzewa w lesie (art. 120 k.w.), paserstwo mienia pochodzącego z kradzieży lub przywłaszczenia (art. 122 k.w.) oraz niszczenie mienia społecznego lub cudzego (art. 124 k.w.).
3. Kodeks karny z 1997 r. zachowuje jednocześnie tradycyjną nazwę rozdziału grupującego przestępstwa przeciwko mieniu, występującą zarówno w kodeksie karnym z 1932 r., jak i w kodeksie karnym z 1969 r. W znacznej części zmienia natomiast terminologię wykorzystywaną dla opisu poszczególnych typów przestępstw, wprowadzając w miejsce pojęć karnistycznych terminy zaczerpnięte z prawa cywilnego, zastępując m.in. nazwę „mienie” – występującą w znamionach przestępstwa kradzieży w kodeksie karnym z 1969 r. – nazwą „rzecz”, pozostawiając natomiast określenie „mienie” jako ogólny termin oznaczający własność oraz inne prawa majątkowe we wszystkich ich postaciach.
4. Kodeks karny w sposób istotny zmienia także jurydyczne opisy niektórych przestępstw, uzupełniając je o nowe elementy, związane z nowoczesnymi formami ataków na mienie, wynikającymi m.in. z rozwoju nowoczesnych środków technicznych. W opisie kwalifikowanego typu kradzieży określonego w art. 279 – stanowiącego odpowied-

nik przestęstwa z art. 208 k.k. z 1969 r. – w sposób istotny zmodyfikowane zostały znamiona przestęstwa. Obecnie opis zachowania karalnego ogranicza się jedynie do tzw. kradzieży z włamaniem, pomijając wysoce kontrowersyjną postać tej odmiany typu kwalifikowanego, tzw. kradzież szczególnie zuchwałą. W związku z dokonanym zawężeniem pola kryminalizacji tej postaci typu kwalifikowanego kradzieży, zachowania kwalifikowane w kodeksie karnym z 1969 r. jako kradzież szczególnie zuchwałą w kodeksie karnym z 1997 r. powinny być oceniane, w zależności od okoliczności konkretnego stanu faktycznego, albo na podstawie art. 278 § 1 – jako zwykła kradzież, albo na podstawie art. 280 § 1 w zw. z art. 283 – jako przypadki rozboju o mniejszym natężeniu bezprawia. Aktualny kodeks karny wprowadza nowe, nieznanne kodeksowi z 1969 r. typy przestęstw: nadużycie telefonu (art. 285); oszustwo komputerowe (art. 287), paserstwo programu komputerowego (art. 293). Określa też podstawę nadzwyczajnego złagodzenia kary w stosunku do sprawcy, który dobrowolnie naprawił szkodę w całości albo zwrócił pojazd lub rzecz mającą szczególne znaczenie dla kultury w stanie nieuszkodzonym (art. 295).

5. Przedmiotem ochrony przestęstw zawartych w rozdziale XXXV jest mienie. Pojęcie mienia jako ogólnego (podstawowego) przedmiotu ochrony przestęstw zawartych w rozdziale XXXV kodeksu karnego z 1997 r. nawiązuje do cywilistycznego rozumienia tego terminu. Odwołując się do cywilistycznej definicji mienia zawartej w art. 44 k.c., według którego: „Mieniem jest własność i inne prawa majątkowe”, należy uznać, że przepisy tego rozdziału chronią własność oraz wszelkie inne prawa majątkowe. Termin „mienie” jest zbiorczą nazwą dla ogółu podmiotowych praw majątkowych, bezwzględnych i względnych. Mienie stanowi więc pojęcie nadrzędne (ogólne) wobec poszczególnych praw majątkowych (S. Rudnicki, *Komentarz do kodeksu cywilnego...*, s. 17 i n.; por. M. Bednarek, *Mienie...*, s. 20 i n.). Prawo własności (własność) natomiast, stanowiąc jedno z podmiotowych praw majątkowych, jest z cywilistycznego punktu widzenia jednym ze składników mienia. Niekiedy jednak termin „własność” występuje w tekstach prawnych w szerszym znaczeniu, jako synonim mienia. Tak szeroko ujęte pojęcie mienia występuje w art. 20 i 21 Konstytucji RP. Zawarte w art. 44 k.c. ujęcie mienia nawiązuje do tzw. konstytucyjnego pojęcia własności, zgodnie z którym własnością są wszelkie prawa o charakterze majątkowym (por. szerzej J. Wasilkowski, *Pojęcie własności...*, s. 30 i n.; tenże (w:) *System Prawa Cywilnego...*, t. 2, s. 42 i n.; E. Skowrońska (w:) *Kodeks cywilny...*, red. K. Pietrzykowski, s. 106 i n.). W tym też sensie, abstrahując od spornego zagadnienia związanego z ustaleniem zakresu pojęcia własności konstytucyjnej, można stwierdzić, że przepisy rozdziału XXXV chronią wszelkie prawa o charakterze majątkowym, stanowiąc karnistyczne rozwinięcie wyrażonej w art. 21 Konstytucji RP zasady ochrony własności.
6. Obok własności przepisy rozdziału XXXV chronią także posiadanie, będące jedynie faktycznym władztwem nad rzeczą, przez które rozumie się samą możliwość władania

rzeczą (zob. szerzej J. Ignatowicz, *Ochrona posiadania...*, s. 108 i n.; A. Kunicki (w:) *System Prawa Cywilnego...*, t. 2, s. 839; E. Skowrońska (w:) *Kodeks cywilny...*, red. K. Pietrzykowski, s. 533 i n.; odmiennie A. Stelmachowski, *Istota i funkcja...*, s. 54 i n.). Posiadanie może występować w postaci samoistnej (obejmującej faktyczne wykonywanie tych uprawnień, które składają się na treść prawa własności) lub zależnej (obejmującej wykonywanie uprawnień składających się na inne prawo dające władztwo nad cudzą rzeczą, np. prawo użytkowania, zastawu, najmu lub inne prawa, z którymi łączy się określone władztwo; por. E. Skowrońska (w:) *Kodeks cywilny...*, red. K. Pietrzykowski, s. 534; O. Górniok (w:) *System Prawa Karnego...*, t. 4, s. 345 i n.). Rozdział XXXV chroni oprócz posiadania także inne formy władztwa nad mieniem niebędącym rzeczą, w szczególności zaś energię oraz impulsy telefoniczne.

7. Rozdział XXXV grupuje następujące typy przestępstw: kradzież (art. 278); kradzież z włamaniem (art. 279); rozbój (art. 280); kradzież rozbójniczą (art. 281); wymuszenie rozbójnicze (art. 282); przywłaszczenie (art. 284); nadużycie telefonu (art. 285); oszustwo (art. 286); oszustwo komputerowe (art. 287); niszczenie lub uszkodzanie mienia (art. 288); zabór pojazdu mechanicznego w celu krótkotrwałego użycia (art. 289); kradzież leśną (art. 290) oraz paserstwo (art. 291 i 292). Konstrukcja znamion poszczególnych typów nawiązuje do syntetycznej, pozbawionej wielosłownia techniki legislacyjnej zastosowanej w kodeksie karnym z 1932 r., jednak trudno uznać ją za pozbawioną wad. Rozdział XXXV zawiera dwa przepisy różniące zasady odpowiedzialności w zależności od charakteru czynu, wartości przedmiotu przestępstwa, okoliczności jego popełnienia oraz osoby sprawcy (art. 283 – wypadek mniejszej wagi określony zbiorczo dla przestępstw z art. 279 § 1, art. 280 § 1 i art. 281 i 282) oraz w zależności od wartości mienia (art. 294 – określający zbiorczo typ kwalifikowany przestępstw opisanych w art. 278 § 1 lub 2, art. 284 § 1 lub 2, art. 285 § 1, art. 286 § 1, art. 287 § 1, art. 288 § 1 lub 3 oraz art. 291 § 1).
8. Kodeks karny z 1997 r. znacznie rozszerza zakres przestępstw, których ściganie uzależnione jest od wniosku pokrzywdzonego, wówczas gdy przestępstwo popełniono na szkodę osoby najbliższej. Zawiera także nieznaną kodeksowi karnemu z 1969 r. podstawę do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo nawet odstąpienia od wymierzenia kary w przypadku dobrowolnego naprawienia przez sprawcę w całości szkody wyrządzonej przestępstwem.
9. W porównaniu z pierwowzorem, tj. kodeksem karnym z 1932 r., kodeks karny z 1997 r. jest bardziej kazuistyczny, zawiera znaczną liczbę typów kwalifikowanych i uprzywilejowanych, w pewnych przypadkach szeroko rozbudowane znamiona, czasami ujęte nieprecyzyjnie i pozbawione spójności w kontekście innych typów przestępnych określonych w tym rozdziale. Natomiast w odniesieniu do poprzednika, tj. kodeksu karnego z 1969 r., kodeks z 1997 r. jest znacznie bardziej syntetyczny, zawiera rozwiązania nowoczesne (zwłaszcza naprawienie szkody jako okoliczność prowadząca

Komentarz do kodeksu karnego pod redakcją prof. Andrzeja Zolla zdążył już na stałe wpisać się do kanonów literatury karnistycznej. Prawnicy cenią go za kompleksowość i nowatorskie podejście do złożonej problematyki materialnego prawa karnego i jego interpretacji w zmieniającej się wciąż rzeczywistości. Pierwszy tom komentarza obejmuje część ogólną kodeksu. Tom drugi zawiera skomentowane przepisy artykułów 117–277. Tom trzeci oprócz dalszego ciągu komentarza części szczególnej, zawiera gruntownie skomentowaną część wojskową kodeksu karnego (art. 317–363).

Przepisy części szczególnej kodeksu karnego stanowią podstawowy przedmiot wykładni w praktyce stosowania prawa. Wielość proponowanych w piśmiennictwie karnistycznym interpretacji oraz niejednorodność orzecznictwa sprawiają, że niniejsza próba uporządkowania koncepcji interpretacyjnych – połączona z propozycją ujednoczenia prezentowanych w piśmiennictwie i orzecznictwie stanowisk – może być pomocą i wskazówką w praktyce ich stosowania. Komentarz zawiera także propozycje rozwiązania tych problemów, które ujawniły się w okresie obowiązywania kodeksu karnego od 1997 r.

9788326499494 W04P01

ISBN 978-83-264-9949-4

9788326499494

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL